

Partner voor de publieke sector

Georganiseerd overleg sector Defensie
Sectoroverleg Defensie (SOD)

CAOP
Postbus 556, 2501 CN Den Haag
Lange Voorhout 13, 2514 EA Den Haag
KVK-nummer 41158878

Contact: Vanessa Swens
Telefoon: 070-376 57 57
E-mail: v.swens@caop.nl
Datum: 5 januari 2026
Bijlage:
Ons kenmerk: SOD/25.0726.1
Project-/zaaknummer: G.1.01

Onderwerp

Aangepast deelverslag van de vergadering van het Sectoroverleg Defensie (SOD) op 4 november 2025 in de Sophiezaal van het CAOP te Den Haag

Deelnemers

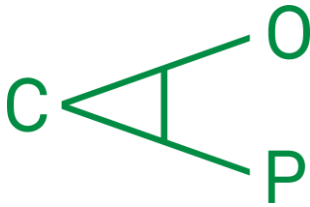
Van de zijde van Defensie: B. de Greeff (vz), L. de Haan, E. Idzenga, B. Rooijackers, T. Schobbers, W. Schwab, M. Suwout

Van de zijde van de centrales: J. Debie, T. de Jong, R. van Riel (AC), R. van Deelee, S. Schuitema (ACOP), S. Hop, J. Kropf, J. Schot (CCOOP), J. ten Berg, M. Wouters (CMHF)

Van de zijde van het secretariaat (CAOP): J. Wielaart-Moret (aanw.), V. Swens (verslag)

Agenda (SOD/25.0685.1)

1. Opening, mededelingen, vaststellen agenda
2. Deelverslag van 8 juli 2025 (SOD/250490.1 + 1 bijlage), deelverslag en actiepuntenlijst van 30 september 2025 (SOD/25.0637 + 1 bijlage)
3. Voorstel groeiplan Defensie (SOD/25.0411 + 1 bijlage, SOD/25.0421 + 1 bijlage, SOD/25.0659, SOD/25.0697)
4. Naleving SOD-afspraken 17 december 2024 (SOD/25.0021 + 1 bijlage)
5. Voorwaardelijk ontslag (AP/25.0350 + 1 bijlage)
6. Concept beleidsvoornemen LRP 1734 JKB Schieten van het CLAS (REO/25.0123)
7. Aanstelling burger als brigade-generaal (SOD/25.0297)
8. Rondvraag en afsluiting

Agendapunt 1: Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering om 13.00 uur. Het is het eerste SOD dat spreker mag voorzitten en zij kijkt uit naar de samenwerking met alle partijen. Ook de heer Van Deelee (namens de ACOP) en de heer Schobbers aan de kant van Defensie zijn voor het eerst bij dit overleg aanwezig en de voorzitter heet beiden welkom.

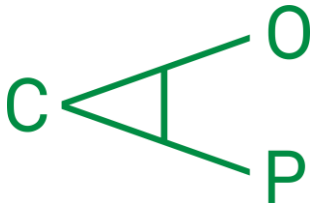
Mededelingen

De heer Debie wil namens de centrales opmerken dat zij constructief overleg voorstaan, waarbij de argumenten die op onderwerpen naar voren worden gebracht goed gehoord worden. Dat is belangrijk voor de centrales, maar nog veel belangrijker voor de achterbannen waar zij verantwoordelijkheid voor dragen. Deze moeten op een goede manier hun werk kunnen doen en er rechtspositioneel op kunnen vertrouwen dat sociale partners de juiste dingen voor hen afspreken en in uitvoering brengen. Constructief overleg is voor de centrales van belang en hier willen zij dus aan bijdragen. Tegelijkertijd constateren zij dat niet de staatssecretaris van Defensie maar de Hoofddirecteur Personeel de vergadering voorzit. Dit vinden zij heel erg jammer, gezien hun brief waarin zij het verzoek hebben neergelegd dat de staatssecretaris reflecteert op zijn gedrag tijdens de vorige vergadering. Dit punt is voor de centrales niet weg en zij willen het gesprek met de staatssecretaris hierover dus graag nog voeren, omdat dit van essentieel belang is voor de verhoudingen die sociale partners naar elkaar toe hebben. In het verleden is er een periode geweest waarin het overleg echt niet goed verliep, hetgeen ook intern aan de kant van Defensie de nodige personele problemen heeft opgeleverd. Dat is een situatie waar de centrales absoluut niet naartoe willen. Dit betekent dat de voorbeeldfunctie die de staatssecretaris als voorzitter van het SOD heeft een heel belangrijk punt is, evenals het zich bewust zijn van de reikwijdte van het georganiseerd overleg en de overlegregels die partijen met elkaar hebben. De centrales zien graag dat de staatssecretaris in ieder geval in een volgend SOD alsnog het gesprek met hen hierover aangaat.

Ten behoeve van de structuur van de vergadering denkt de heer Debie dat het belangrijk is om in te gaan op de brief die Defensie in reactie op de brief van de centrales heeft gestuurd, het deelverslag van de vergadering van 30 september jl. dat op een aantal punten niet helemaal compleet was, het reorganisatieproces en hoe partijen daar verder mee omgaan en tot slot de inhoud ervan.

Spreker start met de brief van Defensie die redelijk laat werd aangeboden. Hierdoor hebben de centrales moeite gehad om zich goed voor te bereiden en dat is in een aantal situaties daarom ook niet gelukt. Een aantal punten en vragen kan wel alvast benoemd worden:

- De centrales willen graag de reden weten waarom de tijdlijn in de reactiebrief van Defensie is neergezet zoals deze is neergezet. De centrales hebben geconstateerd dat deze tijdlijn niet altijd in overeenstemming is met de verslagen.
- De staatssecretaris heeft aangegeven dat hij de behandelaar is als het gaat om het onderwerp 'Groeiplan Defensie'. De centrales willen weten wie de behandeling nu daadwerkelijk in portefeuille heeft: is dat de staatssecretaris of de HDP die formeel het overleg namens de staatssecretaris kan voeren?
- De centrales willen weten waar het nu precies om gaat in het Groeiplan, wat eigenlijk nog de doelstelling ervan is. De afgelopen weken hebben de centrales meer dan 25 groeiplannen goedgekeurd, in een hele korte tijd. Dit toont de bereidheid van de centrales om serieus aan de groeiplannen mee te werken. Daarnaast is de 'Bijlage groei' van toepassing, deze wordt gewoon uitgevoerd. De terugkoppeling die de centrales krijgen van de mensen die in de io REO's met diens voorzitters hieraan werken is dat zij er complimenten voor ontvangen. Er is waardering voor de manier waarop het overleg over reorganisaties gevoerd wordt: constructief en prettig, waarbij plannen met aanzienlijke snelheid (zelfs binnen enkele weken) doorgang vinden. In de optiek van de centrales verloopt het proces in de praktijk dus heel erg goed. Dat het reorganisatieoverleg traag verloopt lijkt inmiddels dan ook een theoretisch verhaal, want de centrales zien dat het in de praktijk juist snel gaat. De

vraag is nogmaals wat de doelstelling nog is van de versnelling waarover partijen met elkaar praten in het Groeiplan Defensie.

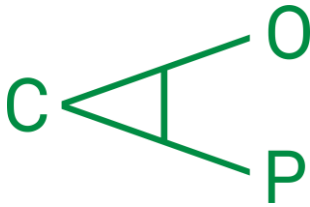
- Ten aanzien van de in het Groeiplan nog wel te realiseren versnellingen hebben de centrales allerlei voorzetten gegeven, zoals met betrekking tot de definities en de BCO's, maar daar is geen reactie op terug gekomen. Er is echter wel behoefte aan onderliggende argumentatie, over waarom Defensie anders tegen deze zaken aan kijkt. Nu de argumentatie mist leidt dit tot gebrek aan begrip, wat er vervolgens toe leidt dat partijen tegenover elkaar komen te staan en een heilloze weg op gaan. Daar heeft niemand belang bij. Weliswaar wordt het argument naar voren gebracht dat de wereld in de fik staat en er heel snel gereageerd moet worden, maar aan de andere kant is er nog geen grootschalig conflict. Er gebeuren wel allerlei dingen en in de reorganisatietrajecten proberen de centrales de O-groei dan ook zo snel mogelijk te bevorderen.

De heer Debie wil het hierbij laten wat de inbreng voor dit moment betreft. Hij nodigt zijn collega's uit om zo nodig zaken aan te vullen waar hij deze onvoldoende namens de centrales naar voren gebracht heeft.

De heer Kropf wil een kleine nuancering aanbrengen. De heer Debie benoemde dat de reactiebrief van Defensie redelijk laat kwam en daardoor niet terdege kon worden voorbereid. Dit helpt niet in het kader van open en reëel overleg, maar kijkend naar de brief is dat niet vreemd. De staatssecretaris –of eigenlijk de HDP omdat deze de brief heeft getekend- heeft blijkbaar een andere mening over open en reëel overleg, want bij open en reëel overleg hoort een adequate tijd om zaken voor te kunnen bereiden en onderling met elkaar af te kunnen stemmen. Daar zijn de centrales niet helemaal aan toe gekomen, zo wil spreker nog even benadrukken. Met betrekking tot de stappen die intussen op veel dossiers gezet worden, wil de heer Kropf onderstrepen dat het daarbij vooral gaat om het groeien van de O en de P-vulling ernstig achterblijft. Als de versnelling alleen om het bouwen van de O gaat zal er, als de wereld straks in de brand staat, niemand zijn om te blussen. De allergrootste uitdaging ligt in het behouden en werven van medewerkers zodat het verschil kan worden gemaakt, want met alleen een O kan Defensie geen enkele oorlog winnen. Spreker merkt tot slot op dat er door de centrales eerder allerlei vragen zijn gesteld waarop tot op heden geen antwoord gegeven is. Er zijn veel dingen mee terug genomen, maar er is nooit op teruggekomen. Hij roept Defensie op om op alle openstaande vragen een reactie te geven.

De voorzitter dankt de centrales voor de aftrap. In reactie hierop geeft spreker allereerst aan dat beide kanten van de tafel constructief overleg voorstaan, want Defensie zit daar niet anders in. Constructief en goed overleg is belangrijk dus is het fijn dat partijen vandaag weer met elkaar om de tafel zitten. Dat de brief van Defensie laat is aangeboden (afgelopen vrijdag) realiseert zij zich. Spreker heeft ervoor gekozen om de brief wel te agenderen voor vandaag omdat deze niets afdoet aan het Groeiplan Defensie dat voorligt. Defensie is uiteraard bereid om de brief nader toe te lichten als daar behoefte aan is. De voorzitter vindt het belangrijk om vandaag met name aandacht te besteden aan het Groeiplan Defensie, alsmede aan de vragen die de centrales hierover hebben ingebracht. Ook aan de kant van Defensie is er behoefte om op bepaalde zaken dieper in te zoomen. Defensie vindt het hierbij belangrijk om afstemming met de centrales te hebben en de input van de centrales mee te nemen. Zo was er de vorige keer wat verwarring over de BCO en de voorzitter wil graag de klokken gelijkzetten, dan wel de twistpunten bespreken.

Over het feit dat de staatssecretaris vandaag niet aanwezig is zegt de voorzitter het volgende. Er wordt sinds 28 januari van dit jaar in het SOD over het onderwerp gesproken. De staatssecretaris is tijdens de vorige vergadering niet van de overlegtafel weggelopen, maar heeft het mandaat om het overleg met de centrales verder te voeren overgedragen aan de Hoofddirecteur Personeel van Defensie. Wellicht is dit door zijn snelle vertrek uit de vergaderzaal anders op de centrales overgekomen, maar de voorzitter hoopt dat uit de nadere toelichting in haar brief van afgelopen vrijdag duidelijk wordt dat zij het belangrijk vindt om de afstemming met de centrales te zoeken, om uiteindelijk een sneller en gesmeerder reorganisatieproces tot stand te brengen. De centrales zijn de gesprekspartner van de werkgever en zij hoopt dat vandaag de focus kan worden gelegd

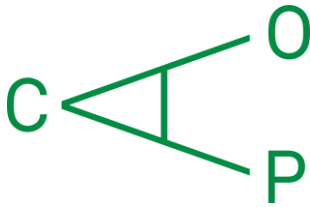
op dat gesprek, met name over het Groeiplan Defensie. Haar voorstel is daarom om na het bespreken van het deelverslag over te gaan naar de behandeling van agendapunt 3 en daarna de actiepuntenlijst door te nemen.

De heer Debie vraagt ter verduidelijking of de voorzitter ten aanzien van het Groeiplan Defensie het volledige mandaat heeft. De heer Suwout antwoordt hierop bevestigend.

De heer Kropf is verbaasd. Ten eerste wordt het gedrag van de staatssecretaris tijdens de voorgaande vergadering door de voorzitter enorm gebagatelliseerd. Als de voorzitter de brief van de SCO-Def goed gelezen zou hebben, dan zou zij weten dat de centrales zich geschoffeed voelen. De staatssecretaris is niet zo even weggegaan, onder het zorgvuldig overdragen van het voorzitterschap van de vergadering. Dat is de reden waarom de centrales hebben gevraagd of de staatssecretaris in de vergadering van vandaag zou kunnen reflecteren op zijn gedrag. Bij het vaststellen van het deelverslag van de vorige vergadering zal hier zeker nog op worden teruggekomen. Als de heer Kropf de brief van Defensie leest, is het alsof hij Bokito ziet die zichzelf op de borst staat te trommelen over hoe goed hij bezig is en daarbij zo'n mooi open en reëel overleg voert. Sprekers beeld van open en reëel overleg is anders, want dat is niet 22 keer in één vergadering vragen of de centrales even kunnen instemmen met de door hem zo goed uitgelegde 4 punten. Het betreft trouwens niet één vergadering maar zelfs maar één dag van deze hele lange vergadering van het SOD.

De heer Kropf hoort de voorzitter ook zeggen dat partijen sinds 28 januari van dit jaar over het onderwerp met elkaar aan het praten zijn. Op 28 januari is echter een eerste aftastend gesprek gevoerd waarin de staatssecretaris wilde kijken naar hoe nu verder te gaan in de wereld om ons heen. De tweede vergadering was hetzelfde. Vervolgens is vlak voor de zomer gekeken naar een nieuw groeiplan dat eraan kwam naar aanleiding van een stuk van de groep van specialisten. Deze discussie hoeft hier niet weer voortgedaan te worden want die staat netjes in het betreffende verslag. Waar het om gaat is dat partijen niet al een jaar over het onderwerp aan het praten zijn. Sterker nog, de staatssecretaris is gedurende de periode dat partijen met elkaar in gesprek zijn een aantal keren te laat gekomen of moest eerder weg. De laatste keer was dit ongepast, de andere keren had spreker er wel begrip voor. Tussen 8 juli en 30 september is er helemaal niet over het onderwerp gesproken en heeft de staatssecretaris andere prioriteiten gesteld.

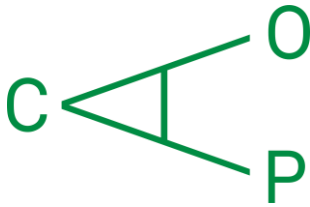
De heer Kropf vindt het nogmaals lastig dat de voorzitter het gedrag van de staatssecretaris zo bagatelliseert. Dat de staatssecretaris gewoon is opgestaan en het vervolg van het gesprek kenbaar aan de voorzitter heeft overgedragen, is echt iets anders dan dat de vraag gesteld wordt of de staatssecretaris nog gelegenheid wil bieden tot het stellen van vragen maar vervolgens de vergaderzaal uitrent. Zoals aangekondigd komen de centrales hier bij de behandeling van het deelverslag op terug. Iedereen zal begrip hebben voor een calamiteit want dat past bij de positie van de staatssecretaris, maar dit was een bewuste keuze van de staatssecretaris om de zaal vroegtijdig te verlaten. Nu wordt er gezegd dat de HDP volledig mandaat heeft, maar dat hebben de centrales de vorige keer niet zo ervaren. In sprekers perceptie heeft de staatssecretaris het gesprek laten voortzetten door de (waarnemend) HDP en zou hij later wel een keer kijken wat hij daar mee gaat doen. Bovendien heeft de staatssecretaris eerder heel duidelijk aangegeven dat de aangelegenheid het niet toestaat om het voorzitterschap van de vergadering over te dragen aan de HDP. In het Besluit Georganiseerd Overleg Defensie (BGOD) staat over het voorzitterschap van het overleg: *"Onze Minister is bevoegd de leiding van het overleg op te dragen aan de hoofddirecteur personeel van het ministerie, indien de aard van de te bespreken aangelegenheden dit toelaat."* Omdat dat tot op heden niet het geval is geweest, wil de heer Kropf weten wat er veranderd is waardoor de staatssecretaris nu van mening is dat dit onderwerp het wél toestaat om te worden overgedragen aan de HDP. Aangezien via de heer Suwout zojuist bevestigd werd dat de HDP het mandaat heeft, wil spreker zeker weten dat de Minister (de staatssecretaris als portefeuillehouder) besloten heeft dat het onderwerp het vanaf nu wel toestaat dat het voorzitterschap van de SOD-vergadering aan de HDP wordt overgedragen. Eerder is immers ook gevraagd om het voorzitterschap over te dragen omdat de staatssecretaris op 4 september niet beschikbaar was, maar toen werd de vergadering geannuleerd omdat het

onderwerp niet op de agenda kon worden gezet. De heer Kropf constateert een principiële wijziging in de standpunten en zegt dat het de partijen niet zal helpen als nadat vandaag antwoorden op de openstaande vragen zijn gekomen, dingen verduidelijkt zijn en partijen gekeken hebben naar waar zij kunnen komen, de staatssecretaris in de volgende vergadering alles nog eens dunnetjes overdoet en de centrales vraagt om alsnog in te stemmen met zijn '4 + 1' of '4 + 1 + 1' aangedragen punten. Spreker hoort graag wat de wijziging is geweest en wil zeker weten dat het vanaf nu is toegestaan dat de HDP dit onderwerp voorziet. De voorzitter vraagt of de heer Suwout hier iets over wil zeggen.

De heer Suwout schetst dat het in zijn algemeenheid zo is dat er een afwijking van een normale situatie is als de staatssecretaris aan deze tafel plaats neemt. Dit kan zijn omdat de centrales daarom hebben gevraagd, of omdat er een situatie is die voor escalatie in aanmerking komt, of omdat de bewindspersoon zelf een onderwerp of zijn persoonlijke betrokkenheid bij dat onderwerp wil benadrukken. In het BGOD wordt eigenlijk andersom beschreven dat de Minister (staatssecretaris) de voorzitter is tenzij deze zegt dat een ander het kan doen. Waar het de reorganisatiematerie betreft –wat inmiddels het Groeiplan Defensie is gaan heten- gaat een en ander verder terug dan de huidige staatssecretaris. Wat spreker betreft is de betrokkenheid van de staatssecretaris bij dit onderwerp begonnen op het moment dat in een vergadering met de toenmalige staatssecretaris Van der Maat het onderwerp werd aangeraakt, waarbij ook aan de orde kwam dat reorganisaties volgens Defensie sneller zouden moeten kunnen en het URD daartoe aangepast zou moeten worden. De centrales hebben toen aangegeven dat er twee of drie jaar daarvóór al een Technisch Werkverband (TW) voor was ingericht, dat deze reorganisatiematerie eigenlijk verder zou moeten oppakken. Dat is naar aanleiding van de bedoelde vergadering ook gedaan en daarover is richting de huidige staatssecretaris een rapport uitgebracht om inzicht in de stand van zaken te geven. De staatssecretaris vond het een dermate belangrijk onderwerp dat hij er ook zelf bij aanwezig wilde zijn, zelf zijn accenten wilde leggen en een geopolitieke schets wilde doen om te duiden waarom het onderwerp hem zo aan het hart gaat en waarom hij vindt dat er beweging nodig is. Dit is vanaf januari meerdere keren gebeurd. De betrokkenheid van de staatssecretaris is niet ontstaan vanuit een standpunt dat het onderwerp zodanig belangrijk was dat de HDP het niet mocht of kon doen, maar kwam voort uit het feit dat de staatssecretaris het belangrijk vond om persoonlijk te onderstrepen waarom hij zo geïnteresseerd is aan dit onderwerp en waarom hij graag ziet dat er stappen worden gemaakt. Wat spreker betreft is het dan ook iets dat de HDP en de staatssecretaris gezamenlijk aan deze overlegtafel deden. Zo is er in dat kader bijvoorbeeld ook gezamenlijk een bezoek gebracht aan een BCO. In de laatste vergadering heeft de staatssecretaris aangegeven dat hij er akkoord mee is dat de HDP vanaf dit punt het stokje verder zou nemen.

De heer Suwout denkt niet dat de HDP op een andere manier of in een andere richting met het dossier verder zal gaan en is dan ook volledig gemandateerd om ermee verder te gaan. Spreker voelt geen spanning als zijnde dat de staatssecretaris het dossier eerst helemaal naar zichzelf toe getrokken heeft, de HDP niets mocht en de staatssecretaris het nu weer heeft teruggegeven; dat is niet de situatie want zij hebben het steeds gezamenlijk opgelopen. Dat dit af en toe ook best ingewikkeld is hebben de centrales zelf kunnen waarnemen, wanneer spreker zelf technisch voorzitter was en de staatssecretaris zijn inleiding gaf met hoe hij politiek naar de materie keek. Daar is echter niets anders mee bedoeld geweest dan om het samen aan te lopen. Op dit moment vraagt de staatssecretaris om de inhoudelijke discussie over het Groeiplan te voeren, zonder zijn eigen aanwezigheid daarbij. Het inhoudelijk bespreken van het Groeiplan is ook waar vandaag vooral de focus ligt wat Defensie betreft, en dus niet eens zozeer op de brief van afgelopen vrijdag. Dat deze op de agenda staat is mooi maar hier zou Defensie nu niet op willen inzoomen. Waar Defensie op wil inzoomen is de brief van destijds, zodat de discussie op inhoud kan worden afgerond. De heer Suwout kan het op zich wel plaatsen dat de staatssecretaris besloten heeft om bij de inhoudelijke discussie niet aanwezig te zijn. Dat de centrales aangeven dat zij de staatssecretaris over een ander aspect nog willen spreken is iets anders en zal aan hem doorgegeven worden. De heer Debie vindt het belangrijk dat het verhaal op tafel komt en voor de centrales kenbaar wordt gemaakt want anders zouden zij een ander begrip kunnen hebben van de situatie aan de kant

van Defensie. Het is belangrijk dat hier helderheid over is. Spreker gaat ervan uit dat het onderwerp onder leiding van de HDP volledig wordt afgerond en de staatssecretaris niet toch plots van links of rechts komt invliegen.

De heer Schuitema is van mening dat de staatssecretaris tijdens de vorige vergadering iets gezegd heeft in de trant van: "Hier gaat het dan even mee verder en ik kijk naderhand wel wat ik daarvan vind." Dat betekent dat partijen vandaag van alles met elkaar kunnen afspreken, maar als de staatssecretaris in zijn werkkamer leest wat de afspraken zijn en deze hem niet bevallen moeten partijen wederom in een SOD terugkomen om weer opnieuw te beginnen. Daar zit spreker niet op te wachten. Hij wil hier aan tafel afspraken met de HDP maken, waar de staatssecretaris daarna vast wat van zal vinden. De heer Schuitema vindt echter dat als de staatssecretaris het anders had gewild, hij dat hier zou moeten aangeven.

De heer Ten Berg denkt er precies zo over. Mochten partijen er vandaag uitkomen, over hoe nu met het Groeiplan verder te gaan, en er komt morgen vervolgens weer een brief dat de staatssecretaris er toch anders tegenaan kijkt, dan wordt het wel heel lastig om nog aan de rest van de wereld uit te leggen waar partijen nou mee bezig zijn. Spreker ziet de voorzitter nu non-verbaal duidelijk maken dat voorgaande niet de bedoeling is, waarna de voorzitter bevestigt dat het mandaat aan haar is overgedragen.

De heer Kropf leest uit het deelverslag van de vorige vergadering voor: "Daarom wil hij (de staatssecretaris) de discussie bij de voorzitter, de HDP, neerleggen en wacht af waar de HDP mee komt en zal zich vervolgens samen met de HDP daarop beraden wat de vervolgstappen zijn." Dit zou betekenen dat het SOD tot een praatclub is gedegradeerd en dat is voor spreker het punt van zorg en de reden waarom hij expliciet naar het BGOD verwees. De heer Kropf is door deze woorden van de staatssecretaris getriggerd, met name omdat hij de vergadering vervolgens terstond verliet nadat de voorzitter hem vroeg of hij de centrales nog de gelegenheid wilde geven om vragen te stellen. Dit is niet in het verslag geland maar daar komt spreker bij de behandeling van het deelverslag op terug. De voorzitter stelt voor om naar de behandeling van de verslagen (agendapunt 2) over te gaan.

Vaststelling agenda

De actiepuntenlijst zal vanaf 15.30 uur worden behandeld na de bespreking van agendapunt 3.

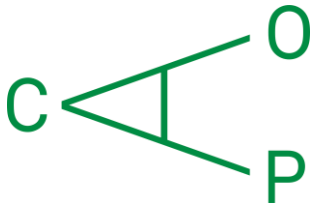
[Noot namens de secretaris:

Het vaststellen van de agenda is tijdens de vergadering niet als zodanig gebeurd. Bovenstaand is de conclusie naar aanleiding van een discussie die gevoerd is bij de behandeling van agendapunt 2, zie onderstaand]

Agendapunt 2: Deelverslag van 8 juli 2025 (SOD/250490.1 + 1 bijlage), deelverslag en actiepuntenlijst van 30 september 2025 (SOD/25.0637 + 1 bijlage)

Deelverslag 8 juli 2025

De heer Kropf heeft tijdens de vorige vergadering twee opmerkingen over dit verslag gemaakt. Het eerste was dat er even goed gekeken moest worden naar de rol van voorzitter, technisch voorzitter, staatssecretaris. Volgens spreker was iedereen het erover eens dat dit duidelijker gemaakt moest worden, maar in het aangepaste verslag is hier nog niets mee gedaan. Het tweede punt was dat het gedeelte over de CZSK-discussie zou moeten worden uitgeschreven en dat is uitstekend ingevuld door het secretariaat. Echter, omdat nog niet duidelijk gemaakt is wie op welk moment tijdens de vergadering voorzitter, technisch voorzitter, staatssecretaris was zou spreker dit verslag nog niet willen vaststellen. Tijdens een eerdere vergadering is duidelijk gesteld dat wanneer de staatssecretaris in het SOD aanwezig is, hij de voorzitter is.

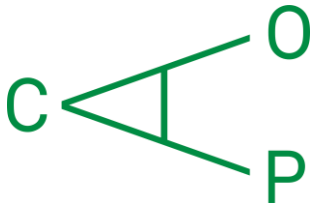
Er zijn geen verdere opmerkingen over het deelverslag van 8 juli, dus wil de voorzitter verdergaan met het deelverslag van 30 september. De heer Debie vraagt of de actiepuntenlijst nog wordt behandeld, waarop de voorzitter antwoordt dit na de behandeling van agendapunt 3 te willen doen. De heer Kropf vindt dat een ongelukkige volgorde, omdat hij niet voorziet dat partijen agendapunt 3 vandaag zullen afronden. De vergadering is al enkele malen geschorst omdat de bespreking niet afgerond kon worden en als er steeds gezegd wordt dat de actiepuntenlijst daarna behandeld wordt, vindt spreker dat wel lastig. Er staan punten op de actiepuntenlijst die allang afgedaan hadden moeten worden. De heer Debie onderschrijft dat het belangrijk is om de actiepuntenlijst te doorlopen, ook om de prioritering voor beide zijden van de tafel helder te hebben. Overigens staat de actiepuntenlijst gewoon ter behandeling bij agendapunt 2 op de agenda. De voorzitter nodigt mevrouw De Haan uit om hier iets over te zeggen.

Mevrouw De Haan licht toe dat tijdens het overleg van 8 juli een deel van de actiepuntenlijst behandeld is. De vergadering werd vervolgens geschorst, en op 30 september weer. Defensie gaat graag verder met de inhoudelijke behandeling van agendapunt 3 omdat iedere vergadering al te kort lijkt om daar doorheen te gaan. Dit wil niet zeggen dat er geen aandacht gegeven wordt aan de actiepuntenlijst; in de afgelopen periode hebben de centrales ook een aantal brieven in hun inbox kunnen vinden. Echter, omdat er vaak niet verder kan worden gepraat over een inhoudelijk onderdeel voordat het verslag van de voorgaande keer is vastgesteld, wordt het door de voorzitter genoemde voorstel gedaan. Spreker hoopt dat de centrales hiermee kunnen instemmen.

Voor de heer Kropf is dit net zo iets als “Kunnen jullie instemmen met mijn 4 punten?” De plaat blijft een beetje hangen. Tijdens de vergadering van 8 juli was het een prima oplossing van de toenmalige voorzitter om de actiepuntenlijst alvast te doorlopen omdat de staatssecretaris nog niet aanwezig was. Op het moment dat de staatssecretaris binnen was is ervoor gekozen om verder te gaan met het inhoudelijke, hetgeen een prima keuze was. Het is dan echter niet de bedoeling om pas maanden later over de actiepuntenlijst verder te praten. Als de afdoening zo makkelijk was als zojuist geschetst werd, dan hadden de centrales in het commentaar dat over en weer gedeeld is bij alle actiepunten een stand van zaken kunnen krijgen. Het is iedere keer hetzelfde verhaal. Als de actiepuntenlijst straks wel aan de orde komt zal de status bij alle punten ‘aanhouden’ zijn, wellicht met uitzondering van een enkel punt waar dan wel een brief over is gestuurd. Dit is wat spreker betreft de crux van het probleem. Hij zal het er voor nu maar bij laten maar dringt er bij Defensie op aan om actiepunten te beschouwen als punten waar **actie** op genomen moet worden, en dan niet de dag voorafgaand aan de volgende vergadering maar direct morgen. De actiepunten liggen er namelijk vanaf de dag na de vergadering en liggen er al heel erg lang. De heer Kropf vindt het eigenlijk een blamage dat ze niet allemaal al afgedaan zijn als partijen toch al een jaar over dezelfde actiepuntenlijst aan het praten zijn.

De heer Schuitema begrijpt de frustratie van zijn collega. Spreker zal geen voorschot nemen op wat partijen in een volgend overleg gaan doen, want dat vindt hij ook weer een beetje lastig. Hij denkt dat het belangrijk is om het agendapunt 3 af te handelen en volgens hem kunnen partijen daar heel snel uit zijn. De heer Debie refereerde er net al aan dat de organisatie namelijk op volle snelheid aan het reorganiseren is, in sommige gevallen binnen een paar weken. Het issue speelt alleen nog aan deze overlegtafel.

De heer Ten Berg sluit zich aan bij de woorden van de heer Schuitema. Het is mogelijk dat partijen er vandaag wel uit gaan komen, als Defensie de ‘4+2’ laat voor wat het is, gewoon met de ‘Bijlage groei’ aan de slag gaat en dit vervolgens dan het Groeiplan Defensie wordt genoemd. Om toch vandaag aandacht aan de actiepuntenlijst te kunnen besteden, stelt spreker een compromis voor. Partijen zouden vandaag om 15.30 uur kunnen bepalen of zij er wel of niet uitkomen, op dat moment stoppen met agendapunt 3 en beginnen met doorlopen van de actiepuntenlijst. De voorzitter kijkt de zaal rond en concludeert dat dit voorstel omarmd wordt. *[Noot namens de secretaris: voornoemde conclusie is opgenomen onder ‘Vaststelling agenda’]*. Zij gaat over naar behandeling van het deelverslag van 30 september jl.

Deelverslag 30 september 2025

De heer Debie merkt namens de centrales op dat een gedeelte dat tijdens de vergadering gewisseld is niet in het verslag terecht is gekomen. De centrales willen een duidelijke weergave in het verslag terugzien van een aantal punten over hoe het overleg is verlopen, voorstellen die door de centrales zijn gedaan, wat er tussen de centrales en de staatssecretaris gewisseld is en de overdracht naar de HDP. De heer Schuitema preciseert dat het de centrales vooral gaat om het laatste deel van de vergadering, waarin de staatssecretaris opstaat, de reacties van de centrales niet afwacht, de waarnemend HDP hem nog vraagt of hij de reacties van de centrales niet wil afwachten en de staatssecretaris 'nee' antwoordt en de vergaderzaal uit loopt. De centrales vinden het essentieel dat die handelingen goed in het verslag terechtkomen. De voorzitter zegt dit mee te zullen nemen. De heer Kropf zegt dat "dit mee te zullen nemen" in dit geval niet mogelijk is, dat is niet de mores en sores van dit overleg. Ofwel herkent de voorzitter zich in hetgeen benoemd werd en wordt het verslag als zodanig aangepast, ofwel hebben partijen een inhoudelijke discussie en komen tot iets moois, of (optie 3) de CAOP-secretaris wordt verzocht om dit gedeelte uit te schrijven. Spreker hoopt dat de voorzitter het benoemde zal herkennen, dat doet hij zelf in ieder geval zeker en hij denkt dat dat voor de heer Suwout hetzelfde geldt aangezien deze destijds de vraag aan de staatssecretaris stelde. De voorzitter heeft het vertrek van de staatssecretaris reeds toegelicht. Zij geeft het woord aan de heer Suwout, die denkt dat het specifieke stuk uit laten schrijven zoals het uitgesproken is de beste oplossing is. Het mooie van feiten is immers dat daar geen verschil van inzicht over kan ontstaan. Hij kan nu wel een interpretatie doen van wat hij destijds gezegd heeft maar de exacte woorden weet hij niet meer. De staatssecretaris was in de afronding van zijn betoog, spreker heeft nog een verbindingszin uitgesproken en heeft het betoog toen zelf overgenomen. Hij stelt voor om dat specifieke deel uit te laten schrijven. De voorzitter stemt hiermee in.

pm

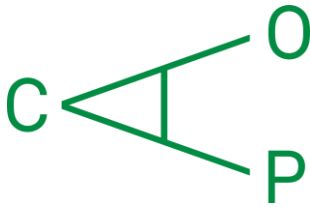
De heer Kropf heeft nog een opmerking, over iets dat hij niet herkent. Het gaat om pagina 21, de 11^e regel onder de schorsing, waar staat: "*Wat hem betreft is het URD geparkeerd.*" Volgens de heer Kropf heeft de staatssecretaris hier gezegd dat het URD wat hem betreft in de ijskast is en dat vindt hij een heel andere nuancering. De voorzitter antwoordt dat dit nagekeken zal moeten worden. Defensie wil sowieso met de centrales over het URD in gesprek, dat zou op een ander moment na het Groeiplan Defensie geagendeerd kunnen worden. Haar uitgangspunt is om vanaf een blanco papier te beginnen, met een nieuw voorstel dat zij dan zal agenderen. De voorzitter zegt niet op zoek te zijn naar een optimalisatie van het systeem maar naar een nieuwe benadering van reorganisaties. Het lijkt haar goed om dat op een ander moment een keer aan bod te laten komen. De heer Kropf verzoekt om een schorsing.

SCHORSING 13.39-13.45 UUR

De voorzitter hervat de vergadering en geeft het woord aan de heer Kropf.

De heer Kropf dankt voor de gelegenheid tot schorsen. De centrales hebben met elkaar overlegd over de reactie die spreker bij zichzelf op voelde komen toen de voorzitter het voor de schorsing had over het URD, de blanco bladzijde en een nieuw begin. Dat is namelijk bijzonder want er is ooit bedacht dat partijen dit gezamenlijk zouden aanlopen. Daar is een technisch werkverband voor ingesteld, dat een rapportage heeft opgeleverd. Vervolgens is een 'Bijlage groei' besproken, zijnde een afgebakend document naast het URD met uitzonderingen ten opzichte van het URD-regulier traject. Wat de centrales betreft moet hetzelfde technisch werkverband gewoon gereactiveerd worden. Dat willen zij eigenlijk al heel lang dus zijn zij blij dat de voorzitter er zelf mee komt, zodat er samen gekeken kan worden naar een verbeterd URD waar hopelijk in de toekomst een Groeiplan Defensie, Bijlage groei, of hoe het ook zal heten, onderdeel van uitmaakt (één document dus).

De heer Kropf wil nog eens benadrukken dat het voor de centrales absoluut geen optie is dat het Groeiplan Defensie in de plaats komt van het URD, zoals de staatssecretaris aan de Tweede Kamer heeft verteld. De

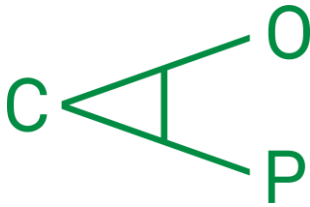
centrales willen graag met Defensie in gesprek over de aanpassing van het URD. Het TW URD is er zoals gezegd al, dus lijkt het spreker goed dat dit zo snel mogelijk weer bij elkaar komt. Als de voorzitter een andere start wil maken zoals zojuist aangegeven, dan kan dit in het TW worden ingebracht zodat de specialisten in het TW tot iets gezamenlijks kunnen komen. De heer Kropf vraagt de voorzitter of partijen elkaar goed hebben begrepen dat hetgeen nu voorligt –Groeiplan Defensie/Bijlage groei- een afgebakend document is, naast het URD. Het URD is aldus spreker nog steeds valide. De voorzitter vraagt of de heer Suwout hierop kan reageren.

De heer Suwout memoreert dat het TW URD de wijze is waarop partijen ooit aan de materie begonnen zijn. Op een gegeven moment heeft het TW als eerste product de 'Bijlage groei' opgeleverd. Daar heeft spreker over aangegeven dat Defensie er nog onvoldoende mee uit de voeten kon. Hangende die discussie is er even niet meer verder over een nieuw URD gesproken. Spreker heeft er behoefte aan dat vandaag eerst de discussie over de 'Bijlage groei' wordt afgemaakt omdat hij vreest dat partijen anders wel heel halfhartig de discussie over het URD ingaan. Als partijen het over de 'Bijlage groei' niet eens kunnen worden, wordt het zijns inziens lastig om goed met elkaar in gesprek te gaan over het grotere deel, het gehele URD. Eigenlijk zou het voor partijen makkelijker moeten zijn om het over het kleinere, afgebakende deel eens te worden dan over het hele URD.

Spreker bekwam op enig moment het gevoel dat de dynamiek in het TW URD vooral naar een verdere optimalisatie, verfijning, verbetering, modernisering van het URD uitging terwijl Defensie juist erg op zoek was naar versimpeling, waar later termen als 'ijskast' en 'parkeren' bij kwamen. Als partijen er zo diametraal inzitten zouden zij zich moeten afvragen of ze elkaar een plezier doen in een TW, want dan zijn er klaarblijkelijk hele andere uitgangspunten. De heer Suwout zou er daarom voorstander van zijn om eerst te kijken hoe partijen uit de discussie over Groeiplan Defensie/Bijlage groei komen, voordat een besluit genomen wordt over hervatting van het TW URD. Het lijkt hem moeilijk om nu al een voorschot te nemen op hoe het met het TW URD of het URD verder moet. Als partijen over hetgeen voorligt niet bij elkaar kunnen komen en vervolgens doen alsof dat niet gebeurt is en in een TW verder praten, lijkt het erop dat zij -als SOD zijnde- de echt heikle punten van zich afdelegeren in plaats van deze op te lossen.

De heer Debie zegt in reactie hierop er dan wel aan te hechten dat partijen gezamenlijk vaststellen dat het huidige URD nog van toepassing is en van toepassing blijft totdat er een ander URD is. Hij wil graag weten of Defensie daar hetzelfde in staat. De heer Suwout antwoordt dat het huidige URD niet zomaar weg is, dat staat nog steeds. Wel kunnen er verschillende denkbeelden blijken te zijn over de regimes waarlangs het URD aangepast moet worden, maar het bestaande URD is een kader waarbinnen partijen opereren. Gelukkig is er aan deze tafel een aantal maanden geleden al besloten dat zij, als het gaat over groei, binnen een ander kader opereren maar het onderliggende –het URD- is er gewoon nog. De heer Debie benoemt hierop nogmaals het punt dat de heer Kropf ook al benoemde, namelijk dat de staatssecretaris in een brief aan de Tweede Kamer een voorschot nam en er vanuit politiek oogpunt dus een andere opvatting is dan de sociale partners met elkaar hebben. De heer Suwout geeft aan dat dit de reden is waarom hij zojuist de opmerking over het TW URD maakte. Defensie (de staatssecretaris, de mandaatgever van de HDP, de overlegdeelnemers van Defensie hier aan tafel) zit op de koers dat het voldoende zou zijn als er alleen nog het Groeiplan Defensie zou zijn en dan mag het URD inderdaad in de ijskast of geparkeerd worden. Als bij wijze van spreken alleen het document dat vandaag voorligt vastgesteld wordt zou Defensie al ronduit gelukkig zijn, maar dat is nu niet de realiteit. Het URD is er nog steeds.

De heer Kropf concludeert dat partijen het eens zijn dat het URD nog altijd valide is en dat partijen nu afgebakend praten over uitzonderingen daaromheen. Hij begrijpt echter nog steeds niet helemaal wat het ene met het andere te maken heeft. Wat spreker betreft staan de zaken los van elkaar. De afspraken die partijen op dit moment hebben leveren voor beide kanten profijt omdat deze voor snelheid zorgen. De centrales willen daar dan ook mee doorgaan, zoals de heer Debie eerder ook schetste. Er wordt via de heer Suwout aangegeven

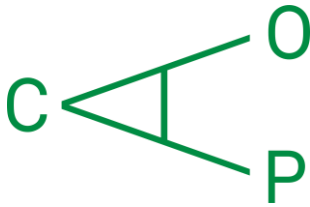

dat er bij Defensie weinig vertrouwen is in het nut van het TW URD op dit moment maar de centrales hebben dat vertrouwen wel. Er zouden dingen samen gebouwd moeten kunnen worden. Het utopia van spreker zou zijn dat partijen in de komende periode tot een conclusie komen waarvan zij gezamenlijk denken dat het beter is dan het huidige, en dat dit dan de basis vormt om in het eventuele nieuwe URD in te brengen. De CCOOP wil niet persé het huidige URD aanpassen. Als het nieuwe beter is en de lading dekt in de zin van dat er zorgvuldigheid betracht wordt in plaats van alleen maar snelheid, vindt de CCOOP het prima. Het is van belang dat de samenhang er is en de processen bewaakt kunnen worden. De heer Kropf is in ieder geval verheugd dat Defensie het eens is dat het Groeiplan Defensie het URD niet vervangt, zoals in de Tweede Kamer is aangegeven. Partijen hebben daarover dus gelukkig hetzelfde beeld, dat doet hem deugd.

De voorzitter zegt in reactie hierop dat het mooi zou zijn wanneer partijen het Groeiplan Defensie dan ook met elkaar kunnen bespreken, omdat het de versnelling zal geven die benodigd is. Defensie merkt namelijk dat op dit moment nog te weinig versnelling gemaakt kan worden om de grootschalige verandering tot stand te brengen. De heer Kropf antwoordt hierover structureel van mening te verschillen, want de centrales maken enorme stappen maar vanuit de ivoren toren op het PKC ziet iedereen alleen maar beren op de weg. Dat is echt wel problematisch. Er kan van alles besproken worden, maar dan zal de voorzitter eerst moeten gaan vertellen waar het proces dan stagneert en waar Defensie denkt meer winst te kunnen behalen zonder de zorgvuldigheid voor de mensen te benadelen. De centrales zien namelijk echt alleen maar vooruitgang en krijgen uitsluitend positieve signalen door.

Feiten liegen niet, zegt de heer Schuitema. De heer Kropf noemt het 'van mening verschillen' maar als de verslagen erop worden nagelezen staat daarin de wens van de staatssecretaris dat de plannen een keer binnen drie tot zes maanden worden afgerond. Spreker heeft minstens 25 voorbeelden waarbij dit in drie tot vier weken is gedaan en hij vraagt zich af hoeveel sneller Defensie het nog wil hebben. Binnen een week? Binnen drie dagen misschien? Spreker zou intussen graag een keer specifieke duiding hebben waarom de (waarnemend) HDP niet uit de voeten kon met de door het technisch werkverband opgeleverde 'Bijlage groei'. De betrokkenen aan Defensiezijde kunnen ermee uit de voeten, de centrales kunnen ermee uit de voeten en groeiplannen worden binnen drie weken afgehandeld. Hij vraagt zich af wat partijen hier dan in vredesnaam nog aan het doen zijn en hoeveel tijd zij nog gaan verbranden aan de 4+2 punten. Alle mensen die zich met reorganisaties bij Defensie bezig houden kunnen met de 'Bijlage groei' uit de voeten en zijn 'as we speak' bezig om reorganisaties er binnen drie weken doorheen te knallen. De heer Schuitema kan ze allemaal opnoemen, zoals 14 plannen bij COMMIT, 6 bij CLRS en als hij zijn lijstje er nu bij zou pakken kan hij ze zelfs per afdeling opnoemen. Het zijn allemaal plannen die er in vliegende vaart –drie weken- doorheen zijn gekomen terwijl de wens van de staatssecretaris drie tot zes maanden was. Spreker zou graag de voornoemde reflectie willen hebben want hij raakt er een beetje klaar mee dat dit constant maar in het midden wordt gehouden. Het moet alleen maar sneller, maar hij vraagt zich echt af of partijen losgezongen zijn van de realiteit van wat er op de REO-tafels gebeurt en of de SOD-tafel zodanig geïsoleerd is dat men gewoon niet meer ziet wat er in werkelijkheid gebeurt. Nogmaals, het zijn feiten en geen mening die spreker naar voren brengt. De voorzitter vraagt mevrouw Rooijackers om hierop te reageren.

Mevrouw Rooijackers beaamt dat partijen in aparte werelden leven als het om dit punt gaat. Spreker heeft in verslagen gelezen dat er cijfers worden gebruikt die aan de kant van de uitvoering niet worden herkend. Er is in de afgelopen week nog specifiek over dit onderwerp met de Krijgsmachtraad gesproken. Er ligt een enorme voorraad van plannen. Vanuit het perspectief van de krijgsmacht is de gemiddelde doorlooptijd van plannen momenteel 10 maanden voor verkorte trajecten en 18 maanden voor de URD-trajecten. Kijkend naar de Maatregelennota, met zo'n 150 pagina's aan maatregelen met verschillende effecten die resulteren in reorganisaties, heeft de DAOG een verdiepende berekening gemaakt. Hieruit blijkt dat er de komende jaren een continue achterstand van 50 tot 100 reorganisaties zal zijn. Vanuit krijgsmachtsperspectief is dit een

wezenlijk probleem. Dat er 25 reorganisaties snel door zijn kunnen gaan is goed om te horen maar de voorraad is echt aanmerkelijk groot en het is en blijft essentieel dat er versnelling komt.

De heer Schuitema wil gespecificeerd zien waar de rol van de centrales in de genoemde 10 maanden dan zit. Hij is benieuwd of hier voorstudie bij is, of een pakketje papier dat in een bureaula blijft wachten. Op het moment dat de centrales betrokken worden, werken zij een plan er namelijk binnen drie weken doorheen. Wat er daarvoor allemaal is gebeurd is de competentie van Defensie en daar moet Defensie zelf mee aan de slag. Spreker dringt erop aan om vooral dát te gaan doen en een keer te stoppen met de centrales ervan te beschuldigen dat zij niet doorwerken en dat zij niet in staat zijn om een plan binnen korte tijd af te ronden.

De heer Kropf geeft aan dat deze discussie vaker is gevoerd, met de CDS, alle OPCO's, DO-en, DAOG erbij. De centrales hebben toen ook op diezelfde feiten gewezen. Vanuit Defensie werd daarop aangevoerd: "Ja, maar toen hadden we een brainfart, dat ging daarna in een beleidsvoornemen, daar hebben we 9 maanden over gesproken, toen moesten we naar de Krijgsmachtraad", enzovoort. De centrales krijgen nu plannen die gebaseerd zijn op de Maatregelennota 2022 en vervolgens krijgen zij de schuld dat alles te lang duurt. Er is bij Defensie gewoon een chronisch gebrek aan regie en een overschot aan handtekeningenlijstjes. Als Defensie dit wil veranderen is spreker direct voorstander. Hij stelt voor om het PKC tot de helft te reduceren (want zij groeien wel vier keer zo hard als de rest van de defensieorganisatie) en een keer met concrete plannen te komen. Spreker is het volledig met zijn collega eens: als Defensie met feiten komt die aantoonbaar juist zijn en waaruit blijkt dat de vertraging bij de centrales zit, zal dit binnen een week samen opgelost worden. De centrales zijn echter niet het probleem. Het probleem is dat er bij Defensie té lang wordt nagedacht en té lang wordt gewacht. Vorige keer is de vraag gesteld hoe het kan zijn dat de Luchtmacht niet kan bouwen terwijl namens Defensie wordt aangegeven dat er haast is op basis van dingen uit een oude Maatregelennota. Inmiddels is de Maatregelennota 2026 al bijna aan de orde, maar die van 2022 moet er nog komen. Al jarenlang wordt gezegd dat er ieder jaar 150 plannen op de agenda staan. Als dat zo is dan zullen partijen het echt heel druk krijgen in de laatste zes weken van het jaar, want er ligt bijna niets. De plannen die aan de centrales worden aangeboden worden veelvuldig schriftelijk afgedaan. Er zitten kleine vragen bij en er worden enorme meters gemaakt op het moment dat de centrales betrokken zijn. De heer Kropf wil dus niet steeds het verwijt krijgen dat het URD moet worden aangepast omdat de bedrijfsvoering bij Defensie niet op orde is. Het is echt problematisch dat er op deze tafel keer op keer, zonder feitenkennis, zonder kennis van de werkelijke situatie en van wat er op de tafels speelt, op deze manier wordt geframed. Want dat is echt wat het volgens de heer Kropf is: framing.

Mevrouw Rooijackers heeft niet gezegd dat alle schuld bij de centrales ligt. Het gaat om het URD-kader, het geheel van het reorganisatieproces. Op dit moment is het een lineair proces waarbij steeds stapje na stapje na stapje moet worden gezet. Er moet steeds een stap worden afgerond voordat de volgende stap kan worden gezet. Dat maakt dat het uiteindelijk allemaal zo lang duurt. Niet alleen de centrales maar zeker ook Defensie zelf heeft daar een rol in. Dat is de reden waarom Defensie een verandering van het URD als geheel wil, om de stappen meer parallel te kunnen zetten en daarmee te versnellen. De genoemde gemiddelde doorlooptijd omvat inderdaad ook de studietijd, die er gewoon bij hoort omdat anders niet bepaald kan worden wat er überhaupt gereorganiseerd moet worden. Daarmee ligt een belangrijk deel van de doorlooptijd inderdaad aan de kant van de organisatie. Er is echter nog meer en Defensie wil op alle delen van het reorganisatieproces kijken waar de winst zit.

Mevrouw De Haan sluit zich aan bij wat mevrouw Rooijackers aangeeft, daarom is in de brief van Defensie ook expliciet opgenomen dat de lange doorlooptijd niet aan één partij te wijten valt. Tevens is in de WG AP waar het onderwerp besproken werd, als ook in het SOD aangegeven dat Defensie het als één van de draaiknoppen ziet. Er moet van alles gebeuren binnen het reorganisatiedomein, willen partijen de verbouwing van de krijgsmacht met zijn allen kunnen bolwerken. Er kan naar het verleden gekeken worden, wat er destijds niet goed ging en

wat er nu al beter gaat, maar er moet ook gekeken worden naar wat er nog op partijen afkomt. De centrales gaven net zelf aan harder dan ooit tevoren te werken en grote aantallen plannen er binnen drie weken doorheen te werken. Het aantal plannen gaat echter alleen maar meer worden en daarom probeert Defensie tot een proces te komen dat de tijdsgeest kan doorstaan. De organisatie gaat namelijk echt nog flink groeien en er wordt niet gesteld dat de centrales hun rol niet goed invullen. Defensie wil de nodige waarborgen aan de centrales bieden, dat vindt Defensie net zo belangrijk. Daarom is er behoefte om het met de centrales over de inhoud van het Groeiplan Defensie te hebben zodat deze waarborgen besproken kunnen worden.

De heer Ten Berg wijst erop dat partijen nog steeds bezig zijn met de bespreking van het verslag onder agendapunt 2. Er is een inhoudelijke opmerking over het verslag gemaakt waarna bleek dat er nog altijd een interpretatieverschil is ten aanzien van hetgeen voorligt, en vervolgens leidt dat weer tot een inhoudelijke discussie. Spreker vindt het lastig om te onderscheiden of het gesprek over de inhoud gaat of over wat er in het verslag staat en de interpretatie daarvan. Hij denkt dat het goed is om eerst dit laatstgenoemde af te ronden en daarna op de inhoudelijke discussie over te stappen. Dat betekent dat er eerst antwoord gegeven zou moeten worden op de vraag van de heer Kropf, over wat de interpretatie is van wat er in het verslag staat. Een tweede deel betreft het gegeven dat Defensie zegt de oplossing niet in het TW URD te zien. De heer Debie heeft er in zijn inbreng aan herinnerd dat er door de centrales best nog wat vragen zijn gesteld in deze SOD-vergadering (dat gestart is op 8 juli) die nog niet beantwoord zijn. Eén van die vragen was om het TW URD te reactiveren. Dat is een vraag die nog beantwoord moet worden maar deze staat wat spreker betreft los van de behandeling van het verslag. Zijn voorstel zou zijn om 1) de vragen van de centrales die nog openstaan te beantwoorden, 2) naar aanleiding van de opmerking van de heer Kropf te kijken naar wat er precies staat in het verslag en hoe dat geïnterpreteerd moet worden.

De voorzitter dankt de heer Ten Berg voor zijn voorstel. Zelf zou zij willen voorstellen om de vragen van de centrales nogmaals te noteren en een afspraak te maken om daar een volgende keer op terug te komen. Aansluitend wil zij graag stilstaan bij het Groeiplan Defensie, de inhoud gestructureerd aflopen en daar het gesprek over voeren.

Voor de heer Schuitema blijft een dringende vraag openstaan. Het URD zou herzien moeten worden om te kunnen versnellen, maar nergens in het URD staat dat een studiefase een jaar moet duren. Er staat nergens in het URD dat Defensie zo ongelooflijk lang over de plannen moet doen, maar dat gebeurt wel. Dan kan er in deze vergadering gezegd worden dat niemand de schuld krijgt maar uiteindelijk wordt het wel bij de centrales neergelegd. Er wordt van alles gedaan om de centrales aan de kant te schuiven. Ook in interne communicatie bij Defensie wordt gezegd dat de centrales lastig zijn en het proces vertragen en dat het URD lastig is. Zo krijgen de centrales iedere keer weer de zwarte piet toegespeeld. In de papieren werkelijkheid van het SOD kan dit dan wel anders opgeschreven worden maar dat is niet de wereld buiten het SOD. In de wereld buiten het SOD is de doorlooptijd drie weken, dat is gewoon een feit.

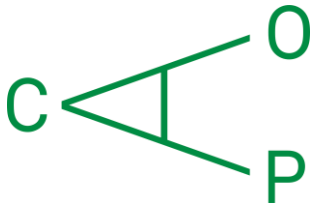
De voorzitter betreurt het enorm dat de heer Schuitema de zaken op deze manier ervaart. Als zij er als buitenstaander die met een frisse blik komt aanschuiven naar kijkt, ziet zij dat partijen nu al bijna 10 maanden bezig zijn met dit onderwerp te bespreken. Dat geeft volgens haar aan hoe belangrijk Defensie het vindt om afstemming met de centrales te hebben en hun input mee te nemen. Vandaag zit Defensie wederom aan tafel om met de centrales verder te spreken en aandacht te geven aan eventueel eerder door hen gestelde vragen. Dit alles zegt iets over het belang van de rol van de centrales als sociale partner. De voorzitter vindt het dan ook jammer dat de centrales het op de manier ervaren zoals wordt beschreven. Zij zou er graag naartoe willen bewegen om juist wel naar het Groeiplan te gaan en tegelijkertijd ook het URD vast te pakken maar daar dan op een ander moment bij stil te staan. Anders zullen partijen volgens de voorzitter namelijk niet verder komen in dit gesprek.

De heer Schuitema zegt dat de centrales het zo ervaren vanwege de woorden die Defensie in het overleg kiest, daarbij eveneens doelend op de woorden van de staatssecretaris en diens gedrag. Volgens de staatssecretaris moet alles maar in de ijskast en dan wordt er ook nog even een Wet op de gereedstelling richting de Tweede Kamer gelooft waarin de mogelijkheid is opgenomen dat de centrales helemaal niets meer te vertellen hebben (waar alleen de Minister over gaat). Alle acties zijn er aldus spreker op gericht om de centrales aan de kant te schuiven. De sociale partners zijn dan wel aan het overleggen maar het doel lijkt iedere keer dat de centrales maar moeten buigen en dat is niet hoe het werkt. Spreker wil best inhoudelijk verder met het Groeiplan maar zijn punt is dat het van de kant van Defensie kennelijk ongelooflijk belangrijk is om het alleen nog maar over de 4+2 punten te hebben. De achterban – dus óók de achterban van Defensie- werkt echter al met het groeiplan omdat partijen er in het SOD maar niet uitkomen. De centrales ontvangen daarbij van de achterban veel complimenten. Het wordt dus wel heel erg verwarrend als zij aan de SOD-tafel vervolgens te horen krijgen dat het allemaal veel te traag gaat. Defensie geeft geen antwoord op de vragen van de centrales en komt niet met de juiste informatie. Spreker komt er op een gegeven moment dan ook niet meer uit, want Defensie spreekt niet met één mond.

De heer Kropf heeft een vraag gesteld waar hij geen reactie op heeft gekregen. Op zich heeft zich een goede inhoudelijke discussie gevormd 'naar aanleiding van' maar spreker heeft gevraagd of de voorzitter met feiten wil komen. Dan zou ook zij weten waar de vertragingen wel zitten. Het is aardig dat Defensie in de brief bewust niet heeft gezegd waar het verschil zit maar spreker denkt dat er een hele makkelijke oplossing is, namelijk gewoon in hoofdstuk 1 opnemen dat Defensie maximaal drie weken krijgt voor een plan. Zodra het plan wordt aangeboden zullen de centrales er binnen vier weken wat van vinden en dan worden er pas meters gemaakt. De staatssecretaris heeft in het SOD verteld dat geld nooit het probleem is en dat er gewoon plannen moeten worden gemaakt en er gereorganiseerd en gevuld moet worden. De heer Debie heeft de vorige keer de vraag neergelegd hoe het dan mogelijk is dat de Luchtmacht nu pas komt met plannen uit een Maatregelennota die al jaren oud is omdat er niet eerder geld was. Er mocht niet gebouwd worden omdat er geen geld was. Als de doorlooptijd zoals Defensie zegt niet aan één partij te wijten valt, kunnen de problemen prima geadresseerd worden door binnen drie weken een plan te maken. Dan mogen de centrales de schuld krijgen van de drie weken waar zij betrokken zijn maar voor de rest wordt er een jaar mee gewonnen. Dan worden er pas meters gemaakt. Ook grote plannen zijn – ook in het verleden- snel doorgegaan, als het maar op basis van inhoud, argumenten en open en reëel overleg ging. Alles is bespreekbaar zegt de heer Kropf, of het nou gaat om de 5th generation aircraft, het ombouwen van de DCC-structuur, of spoedoperaties zoals bij de Bestuursstaf. Als het daadwerkelijk niet aan één partij ligt, wil de heer Kropf weten waarom alle wijzigingen dan wel bij één partij liggen en waarom er niet in staat dat Defensie binnen vier weken moet leveren. In plaats van 20 paraafjes te moeten ophalen zou ook hier “de commandant in zijn kracht” gezet moeten worden. Zelfs de commandant van de Luchtmacht mag zijn OGRV niet vullen omdat er eerst nog iemand moet vertellen dat hij er geld voor krijgt. De centrales hebben altijd gezegd: “Maak een plan en bel ons maar als je wilt vullen”, maar zelfs dat mag niet en dat ligt echt bij Defensie zelf. De centrales zijn niet de vertragende factor dus stelt spreker nogmaals de vraag of de voorzitter er een actiepoint van wil maken om de feiten op te leveren over waar de vertraging zit. Dit zien de centrales graag tegemoet, want dan gaat het over feiten en inhoud en kan er daarna naar de argumenten gekeken worden.

De heer Suwout denkt dat partijen voor een deel langs elkaar heen praten. Dat kan bijna niet anders want het gaat over tijd en dagen en beide kanten hebben dezelfde rekenmachine. Kennelijk wordt er van andere meetmethoden uitgegaan. Zoals mevrouw Rooijackers ook benoemde bestaat het URD-proces uit een aantal opvolgende stappen. De defensieonderdelen geven aan dat het nemen van die stappen hen tijd kost en de centrales zeggen dat, als zij kijken naar de stappen waar de centrales betrokken zijn, zij helemaal niet zoveel tijd nemen. De kritiek is er volgens spreker niet direct alleen maar op gericht dat de centrales te veel tijd voor hun segment zouden nemen, maar komt voort uit het feit dat de defensieonderdelen – los van de recente verbeteringen- vinden dat er wel heel veel stappen moeten worden genomen en zich afvragen of dat niet korter

kan. Spreker denkt dat dit is waarom het zo uiteenloopt, want anders is zo'n groot verschil tussen 10 maanden en 3 weken niet te verklaren.

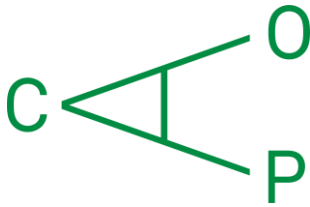
De heer Van Riel is het in ieder geval eens met wat zijn collega van de CCOOP heeft aangevraagd inzake de financiële kwestie van plannen. De heer Debie heeft dit in het vorige SOD ook aangekaart en de staatssecretaris zou daar nog antwoord op geven, hij moest het uitzoeken. Spreker gaat er dus vanuit dat dit antwoord nog volgt. Daarnaast heeft hij in juni/juli een presentatie geleverd, die de staatssecretaris niet wilde behandelen maar waarin helder is opgenomen waar de tijdswinst in het proces te behalen valt. Dat is niet aan de kant van de centrales, dus ook het idee van de heer Kropf over maximale termijnen voor bepaalde stappen moedigt hij aan. Hij noemt een voorbeeld van een vraag die kortgeleden werd voorgelegd om de DBGE voor een BCO-3 van 1 oktober naar 1 februari te veranderen. Er zijn ook plannen zoals Keystone bij de Luchtmacht, waar maanden tijd aan is besteed en uiteindelijk maar 14 van de 100 vte'en gevuld zijn. Het is voor spreker niet moeilijk om te zien waar de tijdswinst te behalen is.

De voorzitter komt terug op hetgeen de heer Ten Berg opmerkte, dat partijen nog altijd met de behandeling van het deelverslag bezig zijn. Er wordt echter eigenlijk al een inhoudelijke bespreking gevoerd over het Groeiplan Defensie. Zij zou het heel fijn vinden als daarnaartoe kan worden overgegaan, met inbegrip van de vragen van de centrales. Tegelijkertijd moet het deelverslag worden afgerond, waar de input van de centrales in dient te worden meegenomen. De voorzitter zoekt naar een handige manier om dit te doen en vraagt of het deelverslag kan worden afgerond en de opmerkingen over het Groeiplan Defensie per punt na te gaan, zodat Defensie op een goede manier op de vragen van de centrales kan reageren. Nu lopen er dingen door elkaar heen.

De heer Kropf is het pertinent oneens met dit procesvoorstel. Partijen zitten in een SOD dat vanaf 8 juli veelvuldig geschorst is. De centrales hebben al die vragen al gesteld. Spreker wil dus niet overgaan op het Groeiplan Defensie, voordat Defensie antwoord heeft gegeven op alle openstaande vragen. Deze gaat hij in ieder geval niet opnieuw stellen. Het is echt een probleem dat de plaat steeds maar blijft hangen met deze aanhoudende herhaling van zetten.

Mevrouw De Haan beaamt dat de voorzitter aan het begin van de vergadering heeft aangegeven dat het deelverslag zou worden vastgesteld alvorens de inhoudelijke behandeling van het Groeiplan Defensie te starten. Het Groeiplan Defensie is voorafgaand aan de start van dit SOD op 8 juli ter behandeling aangeboden. Vervolgens zijn er door de centrales inderdaad allerlei vragen gesteld maar spreker denkt dat gezamenlijk kan worden geconstateerd dat dit partijen ook in een continue impasse laat om naar de daadwerkelijke inhoudelijke behandeling te kunnen gaan. Het is niet zo dat de vragen niet relevant zijn, maar Defensie wil voorstellen om de brief op het scherm naar voren te halen en aan de hand van de brief door alle vragen van de centrales heen te gaan, daar aandacht aan te besteden en antwoord op te geven, maar ook aan de inhoudelijke behandeling van die brief toe te komen. Dat is immers waar dit SOD in eerste instantie om gestart is: de behandeling van het Groeiplan Defensie. De centrales hebben destijds de 'Bijlage groei' al goedgekeurd. Defensie heeft aangegeven daar nog niet mee in te kunnen stemmen en een aantal aanvullende voorstellen te hebben. Die aanvullende voorstellen heeft Defensie tijdens meerdere vergaderingen geprobeerd met de centrales te bespreken, zo ook in de WG AP. Partijen komen maar niet tot de behandeling van dat stuk en dat is wat Defensie vandaag nastreeft, om inhoudelijk daar doorheen te gaan. Defensie wil alle ruimte geven voor de vragen die de centrales stellen maar wil zelf ook de ruimte krijgen om haar voorstel te bespreken. Spreker hoopt dus dat het deelverslag kan worden vastgesteld en vervolgens overgegaan wordt naar de inhoud.

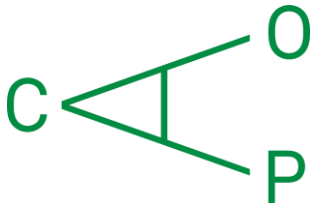
De heer Schuitema bestrijdt dat er nooit eerder inhoudelijk over het voorstel van Defensie is gesproken, want dat is wel degelijk gedaan. De centrales hebben niet alleen vragen gesteld maar ook verschillende oplossingsrichtingen ingebracht. De bewoording van de staatssecretaris was echter niet helemaal congruent met wat elders aan de tafel werd gezegd. Dat er in een open en reëel overleg constructief gekeken wordt hoe

partijen tot een goed groeiplan kunnen komen en iedereen water bij de wijn moet doen, is niet wat de staatssecretaris uitdraagt. Zijn woorden zien er iedere keer op toe dat het pakket met de 4+1 of 4+2 punten is wat het moet worden, 'slikken of stikken' dus. Op die manier komen partijen natuurlijk nooit tot een echte inhoudelijke behandeling. De centrales vuren constant oplossingsrichtingen af en stellen vragen, maar daar wordt niet op gereageerd, ook niet in de brief. Het lijkt spreker goed als Defensie dat wel snel doet want dan komen partijen verder. Nogmaals, dat er niet inhoudelijk over is gesproken herkent hij totaal niet. De bespreking werd op een gegeven moment zelfs zo technisch dat de staatssecretaris het om die reden zat was en wegliep, dat is althans sprekers analyse van wat er gebeurde. De voorzitter is het eens dat er wel inhoudelijk over is gesproken maar er is niets gezamenlijk afgesloten. Dat is het belangrijkste wat Defensie vandaag zou willen bereiken.

De heer Kropf herinnert zich zeker dat erover gesproken is, want het waren twee uitstekende monologen. Er is uiteraard niet *met* elkaar gesproken. In plaats daarvan is alleen maar sprake geweest van een herhaling van zetten en roepoeteren. Het voorstel dat nu gedaan wordt is om eigenlijk weer overnieuw te beginnen. Op de eerste dag van de besprekingen hebben de centrales al vragen gesteld, voorstellen gedaan en zijn er dingen mee terug genomen. Dat er namens de voorzitter wordt gezegd dat Defensie de 'Bijlage groei' niet heeft omarmd is problematisch, want dan voeren alle defensieonderdelen uit wat de werkgever niet heeft omarmd of goedgekeurd. Het is namelijk in gezamenlijk overleg geaccepteerd en ook daar hebben de centrales weer water bij de wijn gedaan door de bijbehorende bijlagen niet te implementeren. Als de 'Bijlage groei' echter een probleem is dan heeft spreker geen moeite om ook daarmee te stoppen want hij hoort alleen maar dat het allemaal te slecht is, te weinig is, niet goed is, enzovoort. Hij vindt het echt vervelend als de staatssecretaris zegt zich toch gedwongen te hebben gevoeld om het te accepteren en vindt het prima als het dan vooral niet wordt gedaan en de successen vooral niet gekoesterd worden. Er is wel degelijk eerder toegelicht wat Defensie wil dus om nu te horen dat Defensie het stuk nooit heeft kunnen toelichten en dat vandaag wil doen vindt de heer Kropf erg lastig. Die monoloog heeft hij nu al een paar keer gehoord. Als Defensie weer overnieuw wil beginnen, dan beginnen partijen wat hem betreft ook echt helemaal overnieuw. Het kan niet zo zijn dat er als een schooljuf iets op het bord wordt gezet om samen te gaan kijken naar wat daar nou staat. De centrales hebben de stukken al, deze zijn meerdere malen voorbereid en partijen spreken niet voor het eerst met elkaar. Er gebeurt helemaal niets met de vragen die zijn gesteld en dingen die terug zouden worden genomen, behalve de brief op het bord te zetten en weer overnieuw te beginnen door deze nog een keer toe te lichten. Dan moet Defensie echt uitleggen wat partijen al die vergaderingen lang hebben gedaan. Defensie zegt al een jaar aan het praten te zijn en zo goed open en reëel overleg te voeren maar gaat vervolgens terug naar de eerste brief om die toe te lichten. Spreker vraagt zich af wat partijen in de tussentijd dan hebben gedaan.

De heer Ten Berg heeft zojuist een pleidooi gehouden om het deelverslag af te ronden maar constateert dat een fluïde overgang naar de inhoudelijke discussie plaatsvindt, dus gaat daar nu dan ook maar even op in. Hij sluit zich aan bij de woorden van de heer Schuitema en bij een deel van de woorden van de heer Kropf, over de inhoudelijke discussie die in dit SOD al gevoerd is. Naast de vragen die de centrales hebben gesteld en waar geen reactie op is verkregen, zijn er wel degelijk voorstellen gedaan. Vanuit meerdere centrales is een voorstel gekomen om deels tegemoet te komen aan de wensen zoals Defensie deze heeft geformuleerd in de brief over de 4+1-maatregelen. Partijen komen daar niet uit en dan komt elke weer de vraag of het een pakketdeal is of dat er over ieder onafhankelijk punt gesproken kan worden. Als er over de verschillende onderwerpen weer lang gepraat wordt en aan het eind van de discussie blijkt wederom dat het een pakketdeal moet worden, wordt het inmiddels wel een vermoeiend gesprek. Spreker heeft nog eens naar de brief gekeken en wil een paar punten uitlichten. Het doel is 'sneller en slagvaardiger' en daarna komen de hoofdvragen aan de orde. De eerste vraag is "Welke grote verbouwing van de krijgsmacht staat op til?" maar niemand heeft enig idee hoe de organisatie er in 2030 uit moet zien. Het enige dat hij hoort is dat er tientallen plannen nog uitgewerkt moeten worden. Bij het CLRS is net de hele discussie over de Maatregelennota geweest, waarbij CLRS nota bene aan de centrales vraagt hoe zij dit het beste aan de voorkant kunnen brengen. Als het gaat over regievoeren op het

reorganisatiedossier en waar het heen gaat met de krijgsmacht, is spreker echt het boekje zoek. Dat betreurt hij enorm. Er wordt met één vinger naar de centrales gewezen en met drie vingers naar Defensie, waarbij het gaat om financiën, om een masterplan dat er niet is en over doorlooptijden en definities. Hij vindt het prima om te praten over het ene vingertje dat naar de centrales wijst, over wat de centrales nog kunnen doen om te helpen om het proces te versoepelen. Anderzijds verwacht hij dat ook Defensie in ieder geval het reflectievermogen heeft om al die andere punten ook een keer hier op tafel te leggen en te zeggen wat daaraan gedaan zal worden, om te voorkomen dat de centrales iedere keer de zwarte piet toegespeeld krijgen en zij het proces zouden traineren. Wat de centrales betreft is dat namelijk allang niet meer het geval. Als er nog punten zijn (4+1, 4+2) die Defensie graag als toevoeging op de 'Bijlage groei' wil hebben, is het prima om het daarover te hebben maar dan moet er ook een strik omheen en gaan partijen daarmee werken. Dan bedoelt hij een strik om waar partijen gezamenlijk op uitkomen en dus niet 4+1 of 4+2. Daarna moet er snel doorgepakt worden, dus het TW URD opstarten en ondertussen bij Defensie een keer gaan kijken waar het bij Defensie niet strookt.

Mevrouw De Haan wil benadrukken dat zij niet bedoeld heeft te zeggen dat er inhoudelijk nog helemaal niet over het onderwerp is gesproken of dat de centrales geen oplossingsrichtingen hebben aangedragen. Wat zij enkel bedoeld heeft te zeggen is dat Defensie voorstelt om er gestructureerd doorheen te lopen omdat alles kriskras door elkaar gaat vanuit de verschillende onderwerpen die voorliggen, en om middels de behandeling van de brief over te gaan op eventuele vragen, opmerkingen of oplossingsrichtingen die al zijn aangedragen of vandaag ter sprake komen. Ook Defensie wil tot een afsluiting komen van de brief die voorligt, die de reden is waarom partijen in eerste instantie in dit SOD bijeen zijn gekomen.

De heer Kropf wil aangaande het deelverslag nog opmerken dat ook in dit verslag even goed opgeschreven moet worden wie voorzitter, technisch voorzitter of staatssecretaris is. Als de staatssecretaris in de vergadering aanwezig is, is hij voorzitter. En als hij iemand technisch voorzitter maakt dan moet dat ook duidelijk uit het verslag blijken. De oproep aan de CAOP-secretaris is om in de verslagen duidelijk aan te geven wie op welk moment voorzitter was. De heer Suwout doet de suggestie om aan beide verslagen een zin toe te voegen die zegt dat 'voorzitter' een technisch voorzitter is zolang de staatssecretaris aan de vergadering deelneemt en dat het daadwerkelijk de voorzitter is zodra de staatssecretaris de vergadering verlaten heeft. De heer Kropf vindt het een acceptabele oplossing, mits heel duidelijk wordt gemarkeerd op welk moment de staatssecretaris aanwezig is en op welk moment hij vertrekt. De voorzitter zegt dat dit in de verslagen zal worden weergegeven.

pm

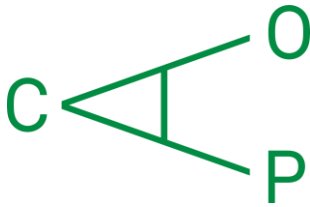
De voorzitter vraagt of de bespreking van het deelverslag van 30 september hiermee afgerond kan worden, waarop bevestigend wordt gereageerd. De vergadering wordt kort geschorst (voor een pauze) en na de schorsing zullen partijen aan de behandeling van de brief beginnen.

SCHORSING 14.33 – 14.47 UUR

Agendapunt 3: Voorstel groeiplan Defensie (SOD/25.0411 + 1 bijlage, SOD/25.0421 + 1 bijlage, SOD/25.0659, SOD/25.0697)

Mevrouw De Haan toont de brief SOD/25.0411 op het scherm.

De heer Kropf wil nog eens aangeven dat deze brief al bekend is bij de centrales. Deze is al besproken en alle vragen zijn al gesteld. Spreker gaat zijn vragen vandaag niet opnieuw stellen. Over een aantal dingen die door Defensie mee terug zijn genomen verwacht hij bovendien nog steeds een adequaat antwoord. Er zijn vastgestelde (deel)verslagen waar alles in staat en er is door Defensie veelvuldig aangegeven dingen mee terug te nemen, erop terug te komen en dergelijke. Als Defensie in een herhaling van zetten nog een keer wil toelichten wat er is, is dat prima maar in de laatste vergadering op 30 september is de brief ook doorlopen en hebben de centrales op bepaalde punten gereageerd. Daar is ook geen reactie op gekomen. Defensie moet

volgens de heer Kropf de regie nemen en de vragen en opmerkingen die in eerdere verslagen gemaakt zijn één voor één bespreken. Dat is wat spreker betreft gewoon een stukje voorbereiding van de kant van Defensie.

De voorzitter antwoordt dat Defensie deze voorbereiding zeker heeft gedaan. Defensie zal de dingen gestructureerd langslopen en daar de door de centrales gestelde vragen en gemaakte opmerkingen in meenemen. Indien er nog toevoegingen zijn, dan wordt ook daartoe ruimte in het gesprek geboden.

De heer Debie vraagt of hij het goed begrijpt dat de brief wordt nagelopen, dat de vragen van de centrales daarnaast zijn gehouden en dat deze vragen aan de hand van de brief worden beantwoord. De voorzitter bevestigt dat de vragen van de centrales zullen worden meegenomen. De heer Debie wil een punt van orde stellen omdat de voorzitter zegt dat de vragen zullen worden 'meegenomen'. De vragen zijn in de verslagen gesteld. Hij verwacht dat deze verslagen door Defensie zijn nagelopen en er een antwoord is geformuleerd, en dat het dus niet nu aan de orde is om weer door het stuk heen te gaan en Defensie de centrales vraagt om hun vragen te stellen. De vragen zijn al gesteld. Als Defensie het antwoord heeft geformuleerd en de vragen wil beantwoorden aan de hand van de leidraad (de brief), is dat wat hem betreft prima. De voorzitter bevestigt het laatste, waarna de heer Debie de voorzitter bedankt voor deze bevestiging.

De heer Kropf herinnert aan de duidelijke vraag die de heer Ten Berg voor de pauze stelde, of de punten één voor één besproken worden of dat er na deze sessie alsnog door Defensie gevraagd wordt om 'ja' te zeggen tegen het totaalpakket, 4+1 of 4+2. Spreker wil dit op voorhand weten want het wordt wel erg zonde van de tijd als er uiteindelijk weer een herhaling van zetten wordt gedaan. De vraag is dus of er op basis van open en reëel overleg, waarbij alle opties open zijn, gekeken wordt naar waar partijen op uit kunnen komen, of dat er aan het eind wordt gezegd: "Ik heb het nog één keer goed uitgelegd en kunt u nu even 'ja' zeggen tegen mijn totaalpakket?".

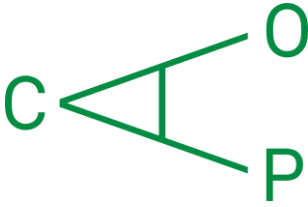
De heer Suwout zegt dat het enige dat Defensie beoogt het volgende is:

Op 8 juli en 30 september hebben partijen een gesprek gehad over hetgeen voorligt. Bij vlagen had Defensie het gevoel dat partijen het juiste gesprek te pakken hadden omdat het over en weer ging, vragen gesteld werden en alternatieven op elkaars voorstellen gegeven werden. Anderzijds had Defensie bij vlagen het gevoel dat partijen hier juist ver vanaf zaten, zo ook bij het laatste gesprek. Het enige wat Defensie nu graag wil is duidelijk ingaan op dat wat van de andere kant van de tafel is neergelegd en daar zo ver mogelijk mee komen, omdat de discussie anders onafgemaakt zal blijven. De laatste twee dingen die op sprekers annotatie staan zijn echter niet om het dan maar zo te doen. De heer Kropf dankt voor de helderheid vooraf, want dit bepaalt de mindset bij het beluisteren van het verhaal van Defensie.

Mevrouw De Haan benoemt dat er de vorige keer gestart is met op de inhoud van een deel van de brief in te gaan, waarbij de definitie van uitbreiding en een aantal vragen vanuit de daaraan voorafgaande vergadering aan de orde geweest zijn. Over de definitie zijn partijen niet tot een conclusie of oplossing gekomen en daarna zijn zij overgegaan naar het deel over de BCO dat helemaal onderin de brief staat. Het is voor Defensie soms lastig geweest –ondanks dat de verslagen nagelopen zijn– om alles op te lijnen omdat inhoudelijke vragen en opmerkingen door elkaar heen lopen. Defensie heeft zich zeker voorbereid en gaat er gestructureerd doorheen, maar roept de centrales op om het vooral aan te geven als er toch iets mist. Als dat het geval is, is dat niet met opzet gedaan.

Definitie uitbreiding

Mevrouw De Haan vangt aan met de definitie van uitbreiding bovenin de brief. Hier zijn verschillende gesprekken over gevoerd waarna Defensie uiteindelijk dit voorstel in het Groeiplan Defensie heeft gedaan. De centrales hebben aangegeven bezwaar te hebben tegen het woordje 'voornamelijk'. Daar hebben partijen over gesproken, waarbij Defensie heeft aangegeven op zoek te zijn naar een meer pragmatische aanpak om met het

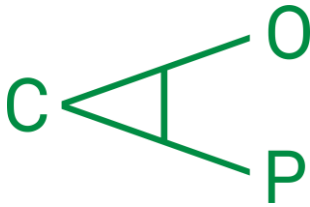

Groeiplan Defensie om te kunnen gaan. In eerste instantie is in de 'Bijlage groei' gesproken over de transitiecodes 2+ en 3 en Defensie heeft aangegeven transitiecodes 2- en 4 eveneens toe te willen voegen of een positieve delta te willen hebben. Uiteindelijk is het voorstel uitgekomen op de definitie die in de brief is opgenomen. De opmerkingen van de centrales gingen vervolgens met name om de O- en de P-kant en dat met deze definitie de P-kant wordt geraakt. Daar zit de crux voor de centrales. Spreker kan zich herinneren dat er ook dingen naar voren zijn gebracht over de P-kant, de BCO-1, het afspiegelingsbeginsel en dat soort randzaken die ermee geraakt worden. Omdat de discussie destijds zonder uitsluit is geëindigd wil mevrouw De Haan weten hoe de formulering zo breed en zo duidelijk mogelijk gemaakt kan worden voor de populatie die straks met het Groeiplan moet gaan werken, zodat een kader kan worden meegegeven waarbinnen zij er ook mee kunnen werken.

De heer Ten Berg zou ten eerste dingen als het afspiegelingsbeginsel niet als randzaken betitelen. Aan het einde van een reorganisatie worden er mensen geraakt. Ongeacht de intentie dat de reorganisatie mensen beter in staat stelt om hun werk te doen, omdat het noodzakelijk is voor de inzetbaarheid van de krijgsmacht of omdat er betere bedrijfsvoering nodig is, zijn er uiteindelijk wel degelijk mensen die door de reorganisatie geraakt worden. Daarom is het heel belangrijk om een zorgvuldige formulering te kiezen. Ten tweede heeft zijn centrale al eerder aangegeven met een pragmatische insteek te kunnen leven, maar spreker vindt het wel verstandig om goed na te denken over hoe partijen omgaan met een eventueel interpretatieverschil over of iets onder de definitie valt of niet. Het zal wellicht voor 90% of 95% van de plannen die bij de DAOG tot wasdom komen geen issue zijn maar her en der zal alsnog een plan voorbijkomen dat door de centrales als een reguliere reorganisatie wordt beoordeeld. Er is vandaag geconcludeerd dat het URD blijft bestaan naast het Groeiplan Defensie/Bijlage groei. Er moeten dus afspraken gemaakt worden over op welk moment (onder welke voorwaarden) partijen gezamenlijk concluderen dat iets geen uitbreiding en geen groeiplan is, dus buiten de definitie valt en waarbij het reguliere URD van toepassing is.

De heer Schuitema verwijst naar de input die de centrales de vorige keer geleverd hebben om de definitie vlot te kunnen trekken. Het woordje 'voornamelijk' was het heikele punt. Aan Defensie is om vertrouwen gevraagd dat de centrales er niet bovenop zitten als er in een plan een enkele verkeerde code tussen zit en zij het daarom niet als groeiplan aanmerken. Volgens spreker is het bewijs al geleverd met de doorontwikkeling van de Defensiestaf. Dat was geen groeiplan maar wordt wel als zodanig afgehandeld. Er zijn dus al voorbeelden van reorganisatieplannen die geen groeiplannen zijn maar door de centrales wel als zodanig worden behandeld. Spreker vindt dat dit vertrouwen aan de centrales gegeven kan blijven worden. Als het woordje 'voornamelijk' wordt weggehaald is er wat hem betreft instemming met de definitie.

De heer Kropf is het met zijn collega eens. De centrales bewijzen dagelijks in de praktijk dat zij pragmatisch kijken naar de effecten. Bovendien is het zo dat Defensie er niets mee wint als er mensen in zitten met een code 4 of 2- want dan is er gewoon een BCO-1, BCO-2 en BCO-3. Dat is wettelijk geregeld, de omgekeerde ontslagvolgorde van het UWV bij het afspiegelingsbeginsel staat als een paal boven water. Als de bedoeling is om in die gevallen van groei meters te maken, dan voegt het niets toe om er ook een transitiecode 2- aan toe te voegen, even los van een code 4 want daarbij zullen de mensen alsnog hun vinger op mogen steken omdat ze vinden dat het onterecht is. In de praktijk zullen degenen die niet weg willen niet weg hoeven want er is voor iedereen die op een dergelijke stoel zit over het algemeen wel een plek te vinden. Echter, bij een code 2- zit een stap die verplicht genomen moet worden. In de BCO-1 wordt het afspiegelingsbeginsel getoetst dus het traject daarna wordt niet versneld. Als er mensen bij zitten waar historie, ABP-pensioenjaren, leeftijdscohorten en dergelijke spelen, dan zal er gewoon een BCO-1 en BCO-2 gedaan moeten worden. Als deze gevallen er niet zijn of het zijn er heel weinig, of als het weliswaar 2- is maar er meer stoelen in de SOLL zitten dan in de huidige IST, dan wordt er vanzelf tijd gewonnen omdat iedereen houdt wat hij had. Als er 'voornamelijk' staat ontstaat juist discussie omdat als er bijvoorbeeld 5 codes 2- in staan, er gevraagd zal worden of er al mensen op zitten want dan moet het proces op de O anders worden gedaan op basis van de P.

Spreker denkt dat dat geen zuivere scheiding is. Hij ziet oprecht niet wat Defensie hier nu mee wil bereiken. Als het alleen om snelheid gaat hebben de centrales al bewezen dat hier niet te lang bij stilgestaan hoeft te worden.

De heer Van Riel sluit zich volledig aan bij de CCOOP. Defensie gaat voorbij aan de wettelijke verplichting om af te spiegelen. Hier is al meerdere malen over gesproken. Spreker kan zich niet voorstellen dat Defensie deze wet zomaar aan zijn laars lapt.

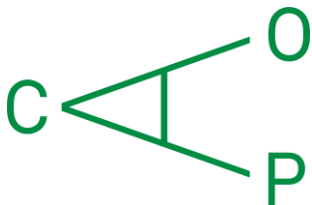
De heer Debie stelt dat als het woord 'voornamelijk' uit de definitie wordt gehaald, de angel eruit is. Er moet een goede context zijn, met name voor de P-directeuren van de defensieonderdelen die de voorzitters zijn van de io REO's. Dat is van essentieel belang.

Mevrouw De Haan meent dat er sprake is van een interpretatieverschil. Door deze definitie voor te stellen stelt Defensie niet voor om het afspiegelingsbeginsel niet toe te passen. Dat is waar Defensie inderdaad wettelijk aan gehouden is. Wat Defensie vraagt is het vertrouwen van de centrales dat in de enkele gevallen waar het afspiegelingsbeginsel moet worden toegepast, Defensie dit daadwerkelijk ook doet. Anders is de wederzijdse vraag wat de centrales nodig hebben om de definitie uitbreiding uit te breiden zodat alle defensieonderdelen gebruik kunnen maken van het Groeiplan Defensie, want dat is het onderliggende belang. Niet alle defensieonderdelen kunnen conform de definitie 'Bijlage groei' gebruikmaken van de 'Bijlage groei' omdat er soms gewoon een mengelmoes is van verschillende transitiecodes als het gaat om uitbreidingen van bestaande functies of aanmaken van nieuwe functies.

De heer Debie wil weten welke waarborgen Defensie dan kan geven om te voorkomen dat mensen rechtspositioneel in de knel komen. Het is daarbij van belang dat de borging een uniforme uitvoering kent die alle defensieonderdelen betreft zodat er tussen de defensieonderdelen geen verschillen zijn in de benadering van de verschillende reorganisaties. Spreker heeft iets nodig waardoor hij kan zien dat er een borging plaatsvindt en ook afgesproken kan worden.

De heer Kropf heeft nog steeds geen antwoord op zijn vraag wat Defensie met de ruimere definitie denkt te bereiken want er wordt geen winst mee behaald. Hij zal nooit instemmen met het vertrouwen. Als er een meerderheidsbesluit genomen wordt zal hij dat moeten accepteren. Zelf zal hij echter nooit daarmee instemmen omdat bewezen is dat het regelmatig fout gaat en dat is ook logisch want het is mensenwerk en het is een complexe materie. Wat ook veelvuldig voorkomt is dat de DBGE tijdens het proces verschuift. Dan zorgen de centrales ervoor dat erop gewezen wordt dat mogelijk een ander leeftijdscohort geldt. Er moet heel zorgvuldig worden gehandeld als het om dergelijke effecten gaat. 'Vertrouwen komt te voet en gaat te paard.' Het vertrouwen is in dit soort dossiers hard weggegaan met dat paard en het zal te voet terug moeten komen. Spreker wil de vraag andersom stellen aangezien de centrales hebben aangetoond dat zij snel kijken als dit speelt. Als er een zuiver afspiegelingsbeginsel is verkregen, dan controleren de centrales dit eenvoudig en doen het vervolgens schriftelijk af. Dat is echt het breekpunt niet. Defensie is veel langer bezig met het berekenen van het afspiegelingsbeginsel dan de centrales met de toetsing.

De heer Kropf hoort alleen maar een herhaling van zetten. De brief wordt weer doorlopen, alle vier de centrales hebben hetzelfde standpunt en dat was de vorige keer ook zo –dit had Defensie gewoon uit het verslag kunnen ophalen- en vervolgens wordt gevraagd om Defensie weer vertrouwen te geven. Defensie had ook het verslag gewoon nog een keer hardop kunnen oplezen, dan hadden de centrales niet bij de vergadering hoeven zitten. Spreker hoort maar niet wat Defensie hiermee denkt te winnen, behalve dat de zorgvuldigheid niet meer gedaan wordt en aan de centrales gevraagd wordt om erop te vertrouwen dat dat ook niet nodig is. Als dat zo was dan hadden de centrales het nooit hoeven toetsen. De mensen hebben recht op een toetsing; dat is een zwaarwegend instrument dat hieraan verbonden zit. Het risico bestaat dat er ellenlange discussies ontstaan:

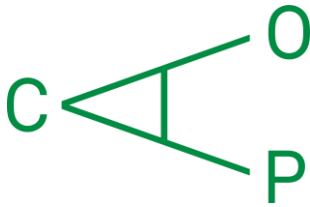

'Defensie heeft gezegd dat het er enkele waren, het waren er toch 17, hoe kan het dat de centrales dit niet weten', die mensen komen bij de centrales op het net en hebben vragen, dat geeft verstoring, enzovoort. Hij ziet gewoon niet waarom Defensie denkt hiermee winst te behalen.

De heer Schuitema vraagt zich eveneens af waarom dit ene woord zo belangrijk is om in de definitie te laten. Het zijn vijf regels in totaal en de centrales zijn over één woord gevallen, dat zij er liever niet in hebben. Met betrekking tot de betekenis van dat woord laten de centrales in de praktijk al zien dat zij er niet zo rigide in zitten. Vervolgens ontstaat er een discussie over één woord dat intussen alweer veel vergadertijd in beslag neemt. Spreker vraagt zich af waarom Defensie zo rigide op dit woord zit. Hij begrijpt het als zijn collega Debie zegt het woord er best in te willen laten maar dan waarborgen wil. Dan wordt er vervolgens weer gediscussieerd over borging. Hier gaat hij in mee omdat hij de borging zelf ook wil hebben maar hij ziet op deze manier het einde van de vergadertijd vanzelf alweer in zicht komen en dan zijn partijen slechts tot het punt van de definitie gekomen. Spreker begrijpt niet waarom Defensie dit punt niet gewoon laat gaan. Er zitten vier partijen die voor de tweede keer hetzelfde zeggen, zoals de heer Kropf al zei kunnen de verslagen erop nagelezen worden. Het gaat om één woord op vijf regels. Constructief met elkaar overleggen betekent ook water bij de wijn doen. Spreker roept Defensie op om het los te laten of anders op zijn minst aan te geven waarom het zo verrekke belangrijk is dat zij er zo veel tijd aan wil besteden, want dat is voor hem een compleet raadsel.

Mevrouw Rooijackers reageert. Zij geeft aan dat het niet zomaar één woordje is. Het geeft iets meer ruimte om meer plannen onder het Groeiplan Defensie te kunnen behandelen. Het idee erachter is dat niet alle groeireorganisaties alleen maar zuiver nieuwe functies zijn. Het voordeel van het feit dat er nu ruimere middelen zijn en er meer gedaan kan worden, is dat functies die in het verleden vanwege de bezuinigingen in elkaar gedrukt zijn aangepast kunnen worden en de organisatie zodanig ingericht kan worden dat het beter passend is. Er is dus iets meer flexibiliteit nodig. Er is nog steeds sprake van groei en op deze wijze kunnen meer reorganisaties volgens de snellere methode behandeld worden. Als het over waarborgen gaat, zou een personeelsvullingsplan ter informatie gedeeld kunnen worden zodat de centrales inzage hebben, geïnformeerd zijn en vragen kunnen stellen.

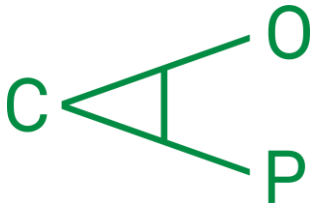
Mevrouw De Haan zegt dat zij zojuist startte met toe te lichten waar Defensie vandaan komt, welke vragen er zijn gesteld en er is kort ingegaan op het afspiegelingsbeginsel. Daarbij is aangegeven dat het nooit de intentie is geweest om de indruk te wekken dat Defensie daar niet aan wil voldoen. Sterker nog, Defensie is daar wettelijk aan gehouden. Er werd benoemd dat de centrales het afspiegelingsbeginsel toetsen aan de hand van de afspraken die partijen in een uitvoeringsregeling met elkaar hebben vastgesteld. Spreker heeft vervolgens gevraagd welke waarborgen nodig zijn om de toets los te kunnen laten conform 'Bijlage groei' en het Groeiplan Defensie, met een bredere definitie dan er nu is. Zij meende al antwoord te hebben gegeven op het belang dat hier voor Defensie achter steekt. Dat is inderdaad om meer plannen daaronder te laten vallen, want de centrales geven zelf ook aan dat de 'Bijlage groei' een versnelling met zich meebrengt. Defensie onderschrijft dit, maar vindt de verandering nog niet groot genoeg ten opzichte van wat er nog allemaal op partijen af gaat komen. Het URD blijft gehanteerd worden naast het Groeiplan Defensie. Op het moment dat er –zwart-wit gesteld- in een plan uitsluitend 2+ en 3-codes worden gezet, zal Defensie naast een plan voor de groei nog een ander plan moeten maken voor de codes 2- en 4. Dan is er een sneller proces dat net zo zorgvuldig is, en daarnaast een reorganisatie met andere regels. Dat is dubbel werk. Eigenlijk vraagt Defensie meer ruimte om grotere plannen in te kunnen dienen waar beide transitiecodes in zitten, met inderdaad de waarborgen die nodig zijn. Er wordt voornamelijk groei verwacht maar er zullen ook situaties zijn waarbij een functie vervalt of een bestaande functie in mindere aantallen in de SOLL terugkomt, die dan in zo'n plan zijn opgenomen. Wat de benodigde waarborgen betreft sluit spreker zich aan bij haar collega, dat dat een personeelsvullingsplan zou kunnen zijn waarin de centrales kunnen zien wat Defensie heeft gedaan maar er niet standaard een toetsing vanuit een BCO-1 in zit. Op die manier zou de uitbreidingsdefinitie verbreed kunnen worden.

De heer Schuitema herkent dat niet alle plannen zuiver een groeiplan zijn. De centrales gaan hier netjes in mee door ook dat soort plannen als groeiplan te behandelen. Dat gebeurt dus al dus ziet spreker het probleem niet. Mevrouw De Haan redeneert dat de bredere definitie dan dus ook geen probleem is, waarop de heer Schuitema aangeeft dat het dat wel is omdat de centrales de waarborg willen hebben dat zij ook 'nee' kunnen zeggen. Door het woord 'voornamelijk' ligt de regie bij Defensie en dat is lastig voor de centrales, die nu al bewijzen dat zij er niet rigide inzitten. De centrales willen namelijk ook dat Defensie groeit. Zij werken voor dezelfde mensen als die bij Defensie werken en die ook willen dat Defensie groeit. De centrales zijn er niet om de boel op te houden dus gaan zij hier vanzelfsprekend in mee. Dit doen zij al maar kennelijk is dat geen begaanbaar pad en geeft het bij Defensie onvoldoende vertrouwen om het woord 'voornamelijk' te schrappen en gewoon door te gaan met de groei van Defensie. Als het erin blijft staan zal spreker moeten gaan kijken welke waarborgen daadwerkelijk nodig zijn. Daar zal intern overleg over gevoerd moeten worden en wordt er weer een SOD verbrand, omdat partijen het over één woordje niet eens worden. Hij is het spoor echt bijster want de centrales laten al ruimschoots zien wat zij doen en geven al vertrouwen maar daar wordt niets mee gedaan. Als het Groeiplan Defensie straks op deze wijze wordt vastgesteld zal hij zijn collegae wellicht doorgeven om wel weer rigide in het proces te zitten omdat dit kennelijk de weg is die Defensie op wil. Als Defensie vasthoudt aan het woord, gaat spreker nadenken over de waarborgen die zijn centrale nodig heeft en dan zien partijen elkaar in weer een volgend SOD om het over het stuk te hebben. Hij weet niet of het nu nog zin heeft om over de rest van de punten verder te praten.

De voorzitter meent een open en reëel gesprek te voeren, om juist met betrekking tot dit eerste punt input op te halen en afstemming met de centrales te zoeken omdat Defensie dit van belang acht. Er werd zojuist ten aanzien van waarborgen een suggestie gedaan waarbij de vraag is of dat aansluit. De voorzitter begrijpt nu dat de heer Schuitema hier meer tijd voor nodig heeft. De heer Schuitema hoort de voorzitter zeggen dat Defensie input wil ophalen maar de centrales hebben al vaak input op dit punt gegeven; spreker verwijst weer naar de verslagen. Waar het de definitie betreft zijn de rijen redelijk gesloten. Spreker heeft op zich niet meer tijd nodig, behalve misschien als Defensie zo vasthoudt aan één woordje. De centrales zijn in de praktijk niet rigide. In alle io REO's gaat het goed, er worden meerdere plannen die geen groeiplan zijn toch binnen korte tijd als groeiplan afgeduwd en spreker zou niet weten wat de centrales nog meer moeten doen om het vertrouwen vast te houden. Kennelijk worden de centrales niet voldoende vertrouwd om de definitie zonder 'voornamelijk' op te nemen. Hij vindt het echt kolder dat de indruk wordt gewekt dat de centrales niet zouden willen dat Defensie groeit.

De heer Kropf merkt op dat er dingen namens de voorzitter worden gezegd die voor hem precies de reden zijn om niet in te stemmen met hetgeen voorligt. De 'Bijlage groei' is er juist gekomen omdat er in een groeiplan geen nadelige personele effecten zouden zitten en dat is precies het gedeelte dat Defensie eruit haalt. Defensie vraagt in feite om het vertrouwen dat er zorgvuldig wordt omgegaan met het benadelen van mensen en dat is de reden dat de centrales er niet mee instemmen. Hij is het eens dat het niet maar één woordje is, maar dat het een heel principieel punt betreft. Als de vloot wordt opgeheven en er alleen maar mariniers voor worden terug gezet (of andersom), zegt iedereen dat dat nooit de bedoeling is maar het kán wel en dat is precies waar het om gaat. Als mensen van hun stoel vallen omdat er een code 4 in zit en er wordt gezegd dat er voor de schalen 7 geen plek meer is omdat er 200 nieuwe generaals zijn (of andersom), kan dat wel groei genoemd worden maar dan zijn er toch echt heel veel mensen die er diep verdrietig van worden. Dat is de reden waarom de 'Bijlage groei' gemaakt is en er afstand genomen kon worden van de BCO-1 en BCO-2, want in de BCO-3 wordt gekeken of er op een zuivere manier is gematcht. Het gaat niet alleen om uitbreidingen in de zin van 'meer doen van hetzelfde' maar ook om 'dingen niet meer doen'. Dan krijgen mensen na 30 jaar trouwe werkzaamheden op een mooie locatie te horen te horen dat dat veel beter gedaan kan worden met anderen. Dit is een principieel punt.

Het volgende baart de heer Kropf nog meer zorgen dan het voorgaande. Er wordt namens de voorzitter gezegd dat er door Defensie twee plannen naast elkaar gedaan moeten worden. Dat is wat de heer Kropf betreft precies het probleem en komt ook bij de KSO's nog wel een keer aan de orde. Er dienen natuurlijk niet twee plannen naast elkaar te worden gedaan, want er wordt maar één plan gedaan dat geen zuivere groei is en dat gaat conform URD. Het is precies waarom Defensie het vertrouwen van de centrales niet krijgt. Er wordt maximaal gemarchandeerd over de ruggen van de medewerkers en spreker vraagt Defensie zich af te vragen wat voor werkgever zij wil zijn.

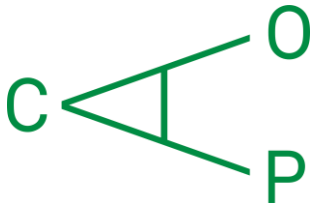
Voor de heer Suwout zijn de standpunten over en weer best duidelijk. Het enige dat Defensie voor ogen had is het volgende. Er was op een gegeven moment de aanpak van het 'groeiplan' waarvan op meerdere momenten aan beide kanten van de tafel is gezegd dat dingen sneller gaan wanneer dat stempel erop staat. Als plannen groter worden is er altijd een grote kans om toch op één of twee codes 2- of 4 te stuiten. Als er voor de rest een groei is van netto 200 mensen zou het jammer zijn dat een plan enkel vanwege dat feit niet in het verlichte regime mee kan. Het opnemen van 'voornamelijk' is een grammaticale oplossing die ook voor Defensie een risico met zich meebrengt, namelijk dat er moet worden gestecheld over wat precies 'voornamelijk' is. Er is slechts geprobeerd aan te geven dat als er een heel absoluut oordeel wordt gegeven (bijvoorbeeld met één code 4 is het geen groeiplan, ook al betreft het een lege stoel) het jammer zou zijn van een goede oplossing voor specifiek heel weinig gevallen. Als het in de praktijk zo uitpakt zoals de heer Schuitema zegt, dat partijen elkaar een bepaalde ruimte gunnen om eruit te komen, is dat iets waar Defensie volgens spreker even over moet nadenken. Met enkel 'voornamelijk' is Defensie er namelijk ook nog niet. Defensie heeft alleen willen aangeven dat op het moment dat tussen partijen de dingen heel erg zwart-wit worden –en dat gebeurt soms– het heel jammer zou zijn van een goed instrument. Niet meer en niet minder. En waar het om individuen gaat was juist het idee van het Groeiplan Defensie dat als iemand daadwerkelijk overtollig gaat worden er tussen partijen een heel ander gesprek plaatsvindt. Dat past totaal niet in de sfeer van iets dat met het Groeiplan wordt opgepakt, dus het lijkt hem evident dat er dan ook zwaar iets op Defensie drukt om ervoor te zorgen dat dat niet gebeurt. De heer Suwout denkt dat er voldoende wisseling van argumenten is geweest. Defensie heeft deze in ieder geval helder en zal moeten kijken naar hoe daarmee om wordt gegaan. Het is jammer als een heel legalistisch oordeel over de definitie de scope van een goed idee in grote mate zou beperken.

De heer Ten Berg wil graag een compromis voorstellen. Hij heeft dit niet met de collega-centrales afgestemd dus hij weet niet hoe deze erin staan, maar wellicht is het voor beide kanten werkbaar als de definitie van uitbreiding er als volgt uit komt te zien:

*Een wijziging in de structuur en/of omvang van de Organisatie of een deel daarvan, die nodig is om een nieuwe taak uit te kunnen voeren, dan wel meer capaciteit nodig te hebben voor een bestaande taak omdat deze opdracht in omvang toeneemt. De wijziging betreft ~~voornamelijk~~ nieuwe functies dan wel uitbreiding van bestaande functies, **of anders overeengekomen met sociale partners.***

Het woordje 'voornamelijk' wordt dus verwijderd en aan de laatste zin na de komma wordt 'of anders overeengekomen met sociale partners' toegevoegd. Daarmee is de discussie over 'voornamelijk' geslecht en wordt datgene wat partijen feitelijk in de praktijk al vaak doen formeel gemaakt. De heer Suwout verifieert of er dan bijvoorbeeld best vier codes 4 tussen kunnen zitten maar partijen het er dan van tevoren over hebben gehad en het elkaar hebben gegund. De heer Ten Berg bevestigt dit. Zoals de heer Schuitema al aangaf is dit volgens spreker wat partijen in de praktijk al doen en wordt dat op deze manier op papier gezet. Misschien had hij even moeten schorsen om dit eerst met de andere centrales te overleggen, maar er resteren nu nog maar 6 minuten voordat partijen aan de actielijst beginnen.

De heer Debie is benieuwd naar de reikwijdte. Hij noemt het voorbeeld van LTC, met heel veel functies, dat op een gegeven moment daadwerkelijk moet gaan uitbreiden. Daar zijn dan honderden mensen bij betrokken. Spreker vraagt of dit dan een groeiplan is of een plan dat het URD moet volgen. Hij heeft behoefte aan een

stukje normering ten aanzien van de omvang. Het hele LTC kan worden omgevormd naar een andere structuur en de vraag is of dat dan als groeiplan wordt bestempeld, of juist niet.

De voorzitter wil even stilstaan bij het proces. Er is een voorstel van de heer Ten Berg en een voorstel van de heer Suwout. Zij denkt dat het belangrijk is om de input mee te nemen en stelt voor om er een volgende keer op terug te komen, met een voorstel. Op die manier kunnen de centrales de inbreng van de heer Ten Berg ook laten bezinken. De input van onder meer de heer Debie, met betrekking tot de waarborgen, zal eveneens meegenomen worden.

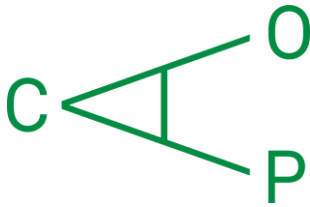
De heer Schuitema voelt wel iets voor het voorstel van de heer Ten Berg, daar kan hij vermoedelijk wel mee leven. Het geeft weer wat er feitelijk in de praktijk gebeurt dus zou dat gewoon afgesproken kunnen worden.

De heer Kropf ziet geen heil in het voorstel van de heer Ten Berg omdat hij er alleen maar weer oeverloze discussies met een hoop tijdverlies uit ziet komen. Zijn collega zegt dat partijen 'dit in de praktijk al doen' maar wat hij volgens spreker bedoelt is dat partijen dit in de praktijk al toepassen op basis van een regulier plan. Daar zit volgens hem de winst. Als er in de toekomst bij de stukken gezegd wordt dat het weliswaar een toetsing van de O is maar dat er op de stoelen die code 4 zijn geen mensen zitten of dat het er eentje is maar diegene in ontslagbescherming zit of maatwerkafspraken heeft, dan kunnen in de praktijk stappen gezet worden. Spreker waardeert de poging van de heer Ten Berg maar hij denkt dat eerder pragmatische oplossingen gezocht moeten worden. Het worden straks geen twee plannen naast elkaar en mensen worden niet geraakt door meerdere codes. Als het geen groeiplan is, is het een regulier plan. Dit is één van de redenen waarom hij eigenlijk helemaal geen 'Bijlage groei' wilde, maar gewoon een verbeterd URD. In het huidige URD voor reguliere reorganisaties staat namelijk te veel onzin. Het is één grote papierfabriek met allerlei dingen waaraan voldaan moet worden. Dat is de reden waarom spreker graag wil kijken naar wat er nou echt nodig is in een regulier reorganisatietraject. Daarbij worden meer winstkansen gezien dan alleen dit traject van het Groeiplan. In de praktijk is het overigens ook bij het Groeiplan zo dat de mensen de kans krijgen om hun vinger op te steken en als zij zich melden is er alsnog een BCO-2 (of deze nu wel of niet gecombineerd wordt met BCO-3). Hier zal in de praktijk dus veel minder tijdswinst in zitten dan met zorgvuldigheid, stukken goed opleveren en schriftelijk toetsen. Als de centrales een regulier plan krijgen dat voornamelijk als groei gezien wordt en waar weinig dingen inzitten, dan gaan zijn er zowel in de O-kant als in de BCO heel erg snel doorheen.

De heer Debie vindt het voorstel van de heer Ten Berg een sympathiek voorstel maar wil er nog even een goede interne afstemming over hebben, over welke consequenties het heeft en welke borgstellingen dan nodig zijn.

Mevrouw De Haan zegt dat er eerder besproken is dat de niet gevulde 2- en 4 geen onderdeel konden zijn van de definitie. Spreker proeft van de zijde van de centrales dat daar nu wel ruimte voor is. Haar vraag is dan ook of dit het geval is en of dat dan meegenomen kan worden in de afkadering en afbakening van de definitie. Dit was eerder tijdens de overleggen niet het geval terwijl het in eerste instantie wel het voorstel van Defensie was om de 2+ en 3 uit te breiden met niet gevulde 2- en 4.

De heer Kropf antwoordt dit veelvuldig te hebben aangegeven. Wat hem betreft is de ruimte er niet, omdat de centrales het in de O nog steeds als hetzelfde plan zagen. Als het echter bij de aanbiedingsbrief wordt aangegeven kunnen zij het in de praktijk behandelen als groeiplan, maar dat is iets anders. Er komen straks namelijk nog een aantal dingen waar de centrales wat van gaan vinden, of het ter informatie aangeboden wordt of in de prullenbak gegooid kan worden, en daar heeft het mee te maken. Als er een 4 en een 2- in zitten is het wat spreker betreft een regulier plan. Als er geen mensen op zitten en iedereen de kans krijgt om zijn vinger op te steken –in feite de uitvoeringspraktijk van een groeiplan- dan stemmen de centrales daar altijd mee in. Of het daarna in de reguliere BCO besproken wordt, of de mensen die zich melden gesproken wordt voorafgaand aan de behandeling van de overige kandidaten in een gecombineerde BCO, gebeurt in de praktijk en dat is iets

anders dan de definitie aanpassen (los van dat Defensie deze mensen straks ook nog op een andere manier willen aanbieden etc.).

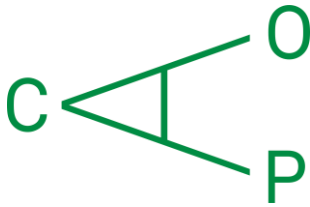
De heer Ten Berg komt terug op de waarborg. Het URD is er nog, dus als partijen er niet uit komen bij een groeiplan of een uitbreiding kan daarop teruggevallen worden. Daar zit voornoemde ook in. Daarom vindt hij het cruciaal dat overleg tussen sociale partners plaatsvindt, ook al betreft het groeiplannen. Dat is sneller, korter en slagvaardig maar overleg is wel de essentie. Het is niet de bedoeling dat dat verdwijnt, dat er klakkeloos opgeplust wordt en er met codes 2- en 4 gestrooid wordt. Als de kern van overleg blijft, staat zijn centrale er open voor.

De heer Schuitema begrijpt de behoefte aan inkadering bij Defensie niet helemaal. Volgens hem wordt er een handreiking gedaan. Heel veel plannen zijn groeiplannen en deze zouden niet moeten worden afgekaderd door een check op hoeveel van de ene of de andere code erin staat. Spreker roept op om er pragmatisch mee om te gaan en geen beperking in de vorm van afkadering op te leggen. Hij zou graag gewoon het overleg voeren en ervoor zorgen dat zo veel mogelijk plannen onder het Groeiplan weggezet kunnen worden zodat de organisatie kan groeien. De centrales hebben natuurlijk wel de verantwoordelijkheid om de rechtspositie van het personeel te borgen en deze verantwoordelijkheid zullen zij altijd bewaken maar het doel is om de groei te realiseren. De houvast die door Defensie gezocht wordt is niet nodig.

Mevrouw De Haan zegt dat de behoefte aan afkadering voortkomt uit een behoefte die beide kanten van de tafel hebben, namelijk de behoefte aan uniformiteit en uniforme handelingen vanuit de defensieonderdelen. Dat vraagt om duidelijkheid, vanuit deze tafel richting de organisatie. Dat is wat Defensie hiermee probeert te doen. Het gaat er niet om dat Defensie de regie zelf terugpakt of deze aan de centrales wil geven. Het doel is om duidelijkheid te creëren bij alle tafels die over reorganisaties praten. Die behoefte is vanuit die lijn ook sterk naar boven toe geuit, ook met de 'Bijlage groei'. Het is voor hen niet duidelijk of het echt alleen om de 2+ en 3 gaat omdat in de praktijk blijkt dat de centrales meer ruimte bieden en zij daardoor niet weten of ze de werkinstructie van de werkgever moeten volgen of naar de centrales moeten luisteren. Dat is ook niet wat partijen willen, want er moet met één mond worden gesproken.

Voor wat betreft de regie wordt wellicht de indruk gewekt dat Defensie de regie naar zich toe wil trekken, maar dat is niet zo of het is in ieder geval niet zo bedoeld. Defensie vindt het aan de andere kant ook lastig om de regie volledig aan de centrales te geven, dat zij bepalen wanneer iets een 'Bijlage groei'/Groeiplan is of niet. Spreker denkt daarom dat het verstandig is om na te denken over wat dan daadwerkelijk de definitie is, en wat niet. Partijen komen hier vandaag niet uit. Vastgesteld kan worden dat partijen van mening verschillen en dat Defensie een aantal dingen mee terug zal nemen.

De heer Kropf is het eens met het bieden van duidelijkheid, daarom is eerder ook aangedrongen op het delen van de werkinstructie die volgens Defensie gemaakt zou zijn. Deze zou op de donderdag na de vorige vergadering besproken worden. Spreker vindt dat partijen niet moeten verzanden in de 'Bijlage groei'. Hij oppert om te stoppen met groeiplannen en alle reorganisatieplannen net zo kort te maken als bij de 'Bijlage groei', inclusief alle codes en gewoon regulier aanbieden en zorgvuldig overleg voeren. Dan gaan partijen pas meters maken. Hij roept op om te stoppen met het ellenlange URD. Er moet een financiële bijlage bij. Er zou straks gewoon duidelijkheid gegeven moeten worden op basis van een 'Bijlage groei' waar bij staat waar men minimaal aan moet voldoen. Als er niets verandert in de structuur zou het vooral niet opgeschreven hoeven worden (een O waar een uitbreiding met meer van hetzelfde op komt). Dit komt allemaal van het PKC af maar voor de centrales hoeft het niet. De voorzitter had het eerder over starten vanaf een blanco pagina. Spreker doet de suggestie om eerst in het oude blaadje te kijken naar wat er allemaal geschrapt kan worden en datgene wat overblijft opnieuw opschrijven. Partijen moeten niet weggooien wat ze hadden maar daar lering uit trekken. Als duidelijk wordt afgebakend wat gedaan wordt in welke situatie kunnen verschillen tussen de

defensieonderdelen zoals deze nu nog voorkomen worden vermeden. Defensie laat de regie niet graag volledig aan de centrales en de centrales laten de regie niet graag volledig aan Defensie. Op de een of andere manier zullen zij het dus samen moeten doen. Het streven zou moeten zijn om 99% van de reorganisaties afgedekt te hebben en als er een reorganisatie is die bijzonder is en nog sneller moet, is er zo nodig de escalatietafel op het PKC.

De voorzitter bedankt de heer Kropf voor zijn inbreng. Over het URD zegt spreker genoteerd te hebben dat daar separaat een keer zal worden stil gestaan. Gezien de tijd zou zij graag naar de actiepuntenlijst gaan.

De heer Schuitema is blij te horen dat er een gedeelde behoefte is aan uniformiteit. Spreker vraagt of de standaard formats gebruikt zullen worden die destijds zijn aangeleverd maar tot nog toe niet gebruikt werden omdat Defensie er niet mee ingestemd heeft. Deze zouden namelijk nog meer versnelling in het proces kunnen brengen.

De heer Van Riel vraagt hoeveel mandaat de voorzitter heeft om vandaag een klap te geven op de definitie.

Mevrouw De Haan reageert op de vraag van de heer Schuitema over de formats. Defensie heeft nog niet in kunnen stemmen met de formats zoals deze voorliggen, maar wil graag met de centrales hierover in gesprek zodra partijen er over het Groeiplan Defensie uit zijn. Het punt staat dus nog open en staat op de actiepuntenlijst, om op termijn het gesprek hierover aan te gaan.

De voorzitter reageert op de vraag van de heer Van Riel. Er is een voorstel gedaan om 'voornamelijk' weg te halen en dit zal met de achterban bij Defensie worden getoetst. Defensie gaat zich beraden en zal vervolgens een definitief voorstel voorleggen. Partijen hebben een sterke behoefte om het Groeiplan Defensie een keer af te ronden. Het zou dan ook fijn zijn als er in november nog een overleg kan plaatsvinden met het doel om uiteindelijk tot elkaar te komen en een punt te zetten.

De heer Schuitema denkt dat het goed is als het SOD een keer informeel bij elkaar komt. Daarnaast wil hij graag wederom afspreken dat het Groeiplan gewoon van toepassing is zonder de 4+1 of 4+2 punten, want de reorganisaties gaan sinds dat moment echt hartstikke snel. De voorzitter stemt alvast met dit laatste in.

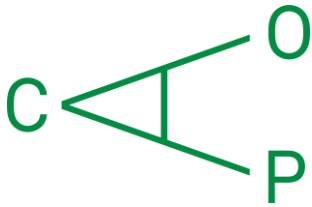
De heer Kropf is het eens met de heer Schuitema als het om het plannen van een informeel SOD gaat. Dit geldt hetzelfde voor de heer Ten Berg en de heer Debie.

Partijen bekijken de planning en agenda's en komen tot het volgende:

- Informeel SOD op 13 november 2025 van 13.00-16.00, locatie CAOP Den Haag;
- Formeel SOD op 26 november van 09.00-12.00, locatie omgeving Loenen (Gld.) in verband met de onthulling van het veteranenmonument.

De voorzitter informeert of partijen nu nog tijd hebben voor het doorlopen van de actiepuntenlijst, maar een aantal overlegdeelnemers geven aan dat zij zich een uitloop van de vergadertijd agenda-technisch niet kunnen veroorloven. De voorzitter besluit dat Defensie schriftelijk zal doorgeven welke actiepunten zijn afgehandeld en welke nog niet, zodat partijen de volgende keer sneller door de lijst heen komen.

Desgevraagd door de voorzitter geven de centrales aan geen verdere opmerkingen te hebben. De voorzitter denkt dat partijen toch wel een stapje verder zijn gekomen, ondanks het feit dat het niet vanzelf ging. Zij merkt dat het goed is om bepaalde beelden over het Groeiplan met elkaar te delen zodat partijen kunnen aanvoelen wat de ander precies bedoelt en zodat een vervolgstap kan worden gezet. Dit willen alle partijen sneller, met

de voorzitter zelf daarbij voorop. Zij kijkt ernaar uit om de vervolgstap te zetten en wil er gezamenlijk naar streven om op de 26^e punt te zetten.

De voorzitter dankt alle aanwezigen voor hun bijdragen en schorst de vergadering om 16.00 uur.

Agendapunt 4: Naleving SOD-afspraken 17 december 2024 (SOD/25.0021 + 1 bijlage)

Niet behandeld

Agendapunt 5: Voorwaardelijk ontslag (AP/25.0350 + 1 bijlage)

Niet behandeld

Agendapunt 6: Concept beleidsvoornemen LRP 1734 JKB Schieten van het CLAS (REO/25.0123)

Niet behandeld

Agendapunt 7: Aanstelling burger als brigade-generaal (SOD/25.0297)

Niet behandeld

Agendapunt 8: Rondvraag en afsluiting

Zie bovenstaand

VA ST G E S T E L D